

RUSAI ATOMINĖM RAKIETOM RUOSIASI PULTI AMERIKA

Virš Berlyno matytos „skraidančios lėkštės“ buvo paprastai meteorologijos stoties oro sluogsniams zonuoti balionėliai. „Lėkščių“ istorijas spaudos pusapilnuose nustumia į antrą vietą

žinios apie V raketas
Ne taip jau seniai berlyniškis savaitraštis UHL patiekė naujų žinių, kurios, atrodo, jei ne fantazija, veitos paminitė.

Pasak savaitraštį, rusai prieš kelius metus iš Vak. Vokietijos pasikvietė buv. skridimo technikos instituto Dancigę vedėją, prof. Albringą į savo zoną. Albringas rusų zonoje, Bleichenrodėje, įsteigė inžinierių biurą ir pradėjo verbtuoti iš Vak. Vokietijos V raketų specialistus. Pradžioje darbai baigti ir Rusija iš-

„mokslininkais rūpinimosi įtaiga“ naudojosi nevaržomo mis laisvėmis, bet vieną dieną viskas baigėsi —

visas štabas atsidadė Ostaske, netoli Volgos aukštupio, kur Albringui įsakė garsą pralenkiantiems skridimams tyrinėti mo įstaigos įkūrimą. Mokslininkams buvo aišku: išrasti oro torpedoms agregatus. Pa jėgumas: 10.000 km!

Mokslininkai pradžioje sukonstruavo raketoms vairuoti įrengimus, kurių pagalba galima skraidančias raketas neieisti išskryti iš nustatyto kuro. Kaip naujausios žinios sako, be nukrypimo skridimuose torpedinių agregatų tobulinietų specialistus. Pradžioje darbai baigti ir Rusija iš-

„NL“ BENDRADARBIO PRANEŠIMAS IŠ BERLYNO.

kiusi serijinių raketų gamini-tobulintoji vokiškoji V-2 raketa. Vokietija 1945 m. šios

Kalbameji svediniai yra iš raketos tobulinime buvo pasie-

KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS BŪSTINĖ

Turkijos užsenio politika eis su vakarais

Naujas Turkijos užsienio reikalų ministeris Menderes parlamente pareiškė, kad Turkijos užsienio politika ir toliau bus už taiką su vakarais: sąjunga su Prancūzija ir glaudžius santykius su Amerika.

Korejos respublikoje pradžioje savaitę įvyko parlamento rinkimai. Iš šiaurinės, SSRS okupuotos Korėjos, antlerija apšaudė vieną respublikos miestą.

6000 sovietiniame kacetė esančių kalinių pranešė į vakarus, kad jie visi išmirs, jeigu

dėti, išvežė iš Maskvos visas slaptas šifravimo ir dešifravimo mašinas, buvusias jos ambasadoje. Šios mašinos yra pats naujausias šios srities technikos žodis, žymiai išobu-sintas II-jo karo metu. Ligi dabar šis šifras esąs neatšifruojamas.

Laisvė Stepinac'ui?
Romas Katalikų Bažnyčios vadovybė ir Jugoslavijos vyriausybė ligi dabar pavydžiai saugo pirmąsias rimtas slap-tas derybas, po to, kai buvo nuteistas aktyvuskupas Stepinac'as. Tito, ieškodamas santykių išlyginimo su vakarais, galys sutikti su kompromisu.

Naujas Tito vyriausybės suliberalėjimo pavyzdys esąs: Jugoslavija staiga atsiskiusi nuo priverstinės kolektivizacijos programos, kurią daug griežčiau vykdžiusi, negu kiti Sovietų satelitai.

Nusigręžimas nuo Čiango.
Kinijos nacionalistų vyriausybė, nežinodama savo laimės atoslūgio, laikosi reikalaudama Vašingtoną, kad su ja vi-same kame tartųsi, lyg kad ji valdytų visą Kiniją. Prieš Lon-

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania. For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba.
Published by Lithuanian League of Canada.

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Adresas: 3A — 4th Ave, Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Canada.

kusi V-2-A 8 modelio.

A 8 galėjo nukristi 6.000

7.000 km ir per 42 minu-

tes perskristi Atlantą.

Prof. Albringas Ostaskeve pasiekęs tai, kad naujosios raketos skridimo nuotoliu, greičiu ir taiklumu pralenkia A8. Iššauta raketa statmenai kylan-ti aukštyn, iš kur, pasiekus kulminacinį tašką, radaro vairuo-jama nerianti į taikinį.

Kol tobulinimo darbai buvo baigti, ištisus mėnesius virš Onegos ežero, Baltosios jūros, Kolos salos, Barento jūros, Prano - Juozapo Žemės ir iki šiaurės ašigalio žaibais skros-davo raketos. Skridimams kontroliuoti iki tolimiausios šiaurės veikia kontrolės punk-tai su radaru.

Tyrinėjimo darbams baigian-tis,

iš Atomgrado, atomo tyri-nėjimo Rusijos centro, at-vyko technikai

ir pradėjo sukli galvas, kaip į 28 m ilgio raketą „įbruku“ atominę bombą.

Jei būtų tikra, kad rusams pasisekė tolimojo ir kartu taiklaus šaudymo mįslę išspręsti — tai atrodytų, jog šiems šiandien vieni niekai visą šiaurės pusrutulį, įskaitant ir S. Amerikos kontinentą, pasiekti raketomis. Ir, be to, atrinkta už valstybės sienų iššovimo bazių steigimo reikalas.

Jei tai ir būtų tikra, vistiek reikia atsiminti, kad iki šiol nerasim ginklo, kuriam nebūtų surastas „antrasis lazdos galas“.

Nekokios naujienos

Savaitinė politinių įvykių apžvalga.

Iš praėjusios savaitės, kai be jokių kalbų atiduoti valdžiai — „laisva valia“.

Satelituose vyksta didžiulis valymas. Čekoslovakijos buv. užs. reik. min. Clementis pagaliau turėjo viešai prisipažinti esąs kaltas nukrypimu į nacionalizmą — titoizmą, bet nau-jasis karo ministeris atsakė, jog negalima ta jo atgaila patikėti. Todėl tenka valyti visus neklusančius Maskvos. Bet... ir jie patys, kaip pranešė parti-jos sekretorius, bėga iš komu-nistų partijos! Tikslai per pas-kutinę savaitę paduota 50 pra-šymų išstoti iš partijos.

Ka Trygve Lie atsivežė iš Maskvos, dar nepasako-ma, bet jau aiškėja, kad jis įkalbina Londoną, Pa-ryžių ir Vašingtoną... vėl nusileisti Maskvai.

O, gal, rasti naują kompro-misą, kuris vėstų į tą patį, tik-tai vėlesnį, nusileidimą, būtent — greta teisėtos Kinijos vy-riausybės priimti ir komu-nistinių smurtininkų atstovus į Jungtinių Tautų Organizaci-ją. Žinoma, Stalinas su tuo sutinka, nes tuo būdu būtų jau pripažinta komunistinė Kinija. Bet pamatysime, ar tikslai ne-bus piktėsi užmačius.

Nepasivirtino ir berlyniš-kės komunistų užmačios.

Berlyne demonstravo arti pusės milijono vokiečių, daugelis ta proga perbėgo į vakarinį Berlyną, bet ko-munistai nedrįso veržtis į vakarinius sekto-rius.

Visi Vakarinio Berlyno at-sakingi asmenys pareiškė, kad Vakarų tvirta valia ir aiškus nusistatymas atgrasino komu-nistus nuo žygio. Visos de-monstracijos praėjo be jokių susidūrimų.

Šaltasis karas tebesitęsia, ir tuo tarpu nėra jokios vilties, kad jis būtų nutrauktas.

Jis ypač aktingas su Mask-vo satelitais. Ryšium su Ru-munijos padarytais JAV diplo-matų judėjimo suvaržymais, JAV lygiai taip pat apribojo ir Rumunijos diplomatų judėjimą. Jei kas nors iš jų norės išvykti už Vašingtono ribų, tu-rės iš anksto prašyti leidimo.

Dar griežčiau JAV pasielgė su Čekoslovakija: JAV uždare savo konsulatą Bratislavoje ir įsakė per dvi savaites išsikraus-tyti su konsulatu iš New Yor-ko.

Maskvai nesiseka okupuotuose kraštuose, nes visur vyksta nesibaigia valymai, o Rumunijoje dėl ūkinin-kų pasipriešinimo įvesta speciali ūkininkams murties bausmė.

Ją bus baudžiami tie ūkinin-kai, kurie neduos valdžiai reki-vizijų. Ši mirties bausmė ūki-ninkus turi įgrąsyti visą derlių

be jokių kalbų atiduoti valdžiai — „laisva valia“.

Satelituose vyksta didžiulis valymas. Čekoslovakijos buv. užs. reik. min. Clementis pagaliau turėjo viešai prisipažinti esąs kaltas nukrypimu į nacionalizmą — titoizmą, bet nau-jasis karo ministeris atsakė, jog negalima ta jo atgaila patikėti. Todėl tenka valyti visus neklusančius Maskvos. Bet... ir jie patys, kaip pranešė parti-jos sekretorius, bėga iš komu-nistų partijos! Tikslai per pas-kutinę savaitę paduota 50 pra-šymų išstoti iš partijos.

Be įeigu žiurkės bėga iš laivo, tai reiškia, kad lai-vas turės skęsti.

Didelį smūgį Sovietams vėl sudavė Berlyno vakariniai daly-ių komendantų pasiūlymas rytinio sektoriaus komendan-tui Čaikovui dalyvauti paruo-šime visos Vokietijos parla-mento rinkimų statuto. Va-kariečiai siūlo visuotinius, slap-tus laisvus rinkimus. Žinoma, laisvi rinkimai komunistams nepriimtini.

Minėtina, kad vakariečiai jau pradeda derybas dėl plieno ir anglies pramonės suvieniji-mo.

Ir Tolimieji Rytai bando gintis nuo komunistinės grėsmės.

Filipinuose pasibaigė pietų — rytų Azijos valstybių kon-ferencija, kuri svarstė apsigy-nimo planus.

Karas Indokinijoje eina sek-mingai. Prancūzijos ir Viet-namo kariuomenė išvalė nuo smurtininkų visą Raudonosios upės deltą.

Ir lietuviams šlokia tokia ži-nelė iš Amerikos Balso:

Rusai, kalbėdami apie Mask-vo brošiūrą, kviečiančią juos grįžti, priminė ir Pabaltijo valstybes. Inžinierius be ko ki-ta pasakė, kad Nelė Vosyliūtė (Dauguvietienė) todėl grįžo į Lietuvą, kad gavo iš vyro laišką, kuriame buvo pasakyta, kad jeigu ji negrįš, tai jis negalės toliau gyventi. Ji grįžusi, bet vyras miręs ir Vosyliūtė dabar jau gavusi „komandi-ruotę į tolimą šiaurę...“ (k)

Po trijų dienų JAV, Ang-lijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministerių pasitarimu, gegužės 15 d. prasidėjo Atlan-to paktą 12 valstybių dalyvių posėdžiai. Jau aptarti pranešimai: karinis, ekonominis ir finansinis. Rasta, kad paktas davė labai didelių vaisių.

JAV konfekciono darbi-ninkai reikalauja 35 valandų darbo savaitės, vietoj 40 val.

Politinis veidrodis

Pro naujausią Newsweek periskopą

Atskira „taika“ su Rusija?

Aukštieji Vakarų politinio gyvenimo vyrai tiki, kad Sov. Rusija yra pasiruošusi sudaryti separatinę „taiką“ su rytų Vokietija. Šie samprotavimai remiami paskutinių rusų veiksmų: reparacijų „sumažini-mas“ ir „visiškas“ belausvių grąžinimas. Esą, rytų Vokietijos komunistų vadams Mask-voje praėjusį mėnesį buvę pra-nešta, kad Kremlius sutvarkys metų bėgyje vokiškąjį klausimą. Vokiečių komunistams buvo nurodyta, kad sovietai reikalaus 3.171.000.000 dole-rių reparacijų, bet šie atsakė, kad ir ši našta jiems būsianti nepakeliamą.

Kas vyko Maskvoje

Šiuo metu galima įžvelgti Trigve Lie vizito Maskvoje pa-sąptį ligio šio laipsnio. Jis grįžė iš Vakarų su pasiūlymu išspręsti Kinijos atstovavimo problemą JTautose, siūlant naujai spręsti visų norinčių įstoti į JT prašymus, kas sudarytų naują „arklių prekybą“. Šiuo metu 14 valstybių prašy-mai laukia JT sprendimo, kurie buvo vetuoti Sovietų ar Va-karų. Sovietai siūlo laikinai šį klausimą taip sutvarkyti: tautinės Kinijos atstovai neiš-metami, bet į JT yra priimami komunistinės Kinijos nariai.

Mirties spindulių padėtis

JAV radiologinio karo žino-vai dirba, ieškodami kelių, kaip atsikirti mirtinguosius gamma spindulius nuo atomi-nės degamosios medžiagos, kad panaudotų, kaip lemtingąjį — „misteriškąjį ginklą“. Šie spinduliai, panašūs X — spinduliams, yra nematomos elektro - magnetinės bangos, yra pavojingiausia atominio spinduliavimo forma, dėl to, kad gali giliai įsiveržti į žmo-gaus kūną. Jeigu būsimame kare jie būtų naudojami, tada gamma spinduliai virš taikinio srities per ilgesnį laikotarpį už-muštų ar susargdintų jų palies-tas aukas.

Norvegai sprogdina nardlaivių bazę

Norvegai šiuo metu sprogdina milžiniškas nacių Berge-ne pastatytas nardlaivių slėp-tuves. Reikės kelių mėnesių ligi dinamitas atliks ardomąjį darbą. Nei JAV, nei britai šio mis patalpomis negalėtų pasi-naudoti, tačiau rusų nardlaiviai puikiausiai.

Nesijaučia saugiai

Oficialiuose pranešimuose niekur nerasta, tačiau yra ži-noma, kad JAV valdininkai ne-sutikę palikti pastoviosios At-

lanto Paklo vyr. būstinės „Strateginę Tarybą“ Londone, beveik visiškai ją turėti Ame-rikoje. Amerikiečių pasitikė-jimas britais sušlubavęs po Fuchs šnipinėjimo aferos. Dėl-tų pat saugumo motyvų buvo aplenkts ir Paryžius.

Rusai šanchajuje

Apskačiuojama, kad apie 10.000 rusų karių ir jūreivių paskutinę savaitę atvykę į San-chajaus sritį. Kinijos komu-nistai turį juos apmokėti, mai-tinti, o karininkus net aprūpin-ti jepeais.

Šveicarai laukia karo

Šveicarijos vyriausybė, kaip tik dabar įsakė savo piliečiams paruošti maisto ir sunkiai gau-namų dalykų atsargas. Ko šis įsakymas veiktas, rodo faktas, kad tik 1939 rugpjūčio mėne šį šveicarai buvo išpėti pareng-ti atsargas.

Amerika susirūpinusi Islandi-jos bazėmis

Amerikos vyriausybė susirūpinusi, kad galinti netekti sa-vo orinių bazių Islandijoje. Su-sitarimas, dėl šių gyvenbinės reikšmės JAV oriniam susisie-kimui ir Vakarų Pusrutulio gy-nybai turinčių bazių, baigsis sekančiais metais, bet jau da-bar komunistai labai agituoja prieš amerikiečių buvimą Is-landijoje.

Artėja spalvoto filmo gadyne

Hollywoodo stebėtojai pra-našauja, kad apie 80% visų fil-mų 1952 metais bus tik natū-ralių spalvų. Techniška spal-voti ar panašaus proceso fil-mai bus taip pigūs gaminti, kaip ir bespalviai prieš labai seniai...

Antroji Ispanija?

JT diplomatai pastebi žymų panašumą tarp dabartinės pa-dėties Indokinijoje ir prieš dvy-lika metų Ispanijoje. Dabar Vakarai siunčia ginklus anti - komunistinėms jėgoms, o ko-munistai remia Ho Chi Minh. Stebėtojai mano, kad Indoki-nija galinti tapti antrąja Ispani-ja, kur prieš antrąjį pasaulinį karą, lyg poligone, buvo bando-mi naujausi ginklai.

Parama Vokietijai.

Galimas dalykas, kad grei-tu laiku Vakarų Vokietijos pramonė gaus užsakymus gaminti sunkvežimius, uniformas ir kitas „nesprogstamas“ me-džiagas, skiriamas Vakarų Eu-ropos armijoms. Iš kai kurių britų šaltinių patirta, kad jei-gu atėjus laikui, Vakarų Vokie-tiją reikėtų apginkluoti, tad ginklai turėtų būti surinkti ki-tose V. Europos valstybėse.

Išveža slaptus šifrus.

Amerika, atsižvelgdama į pa-

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA
Kanados Lietuvių Laikraštis

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant redakcinei kolegijai.
3A Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, Que., Canada

Telefonas: TR. 9735

Prenumerata Metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$4.00	Canada	\$4.00
Užsieny	\$4.50	Other Countries	\$4.50
Australijoje	\$5.00	Australia	\$5.00
Skelbimai pagal susitarimą.		Paieškojimų kaina \$ 1.00.	
Adresų pakeitimai 25 c. (smulkiais pašto ženklais).			

Minekime lietuvių genocido dieną

1941 metų birželio 14-oji diena amžiams įėjo į Lietuvos tautos kančių ir aukų istoriją. Masiniais areštais ir deportacijomis į sovietines vergų darbo, bado ir mirties stovyklas Sovietų Sąjunga tada pradėjo visuotinį mūsų tautos naikinimą. Tuo vienu sykiu buvo deportuota mirčiai apie 40.000 lietuvių. Bet tai tebuvo pirmoji Sovietų Sąjungos pavergtos Lietuvos kruvinųjų Kalvarijų stotis. Birželio 14-oji mūsų tėvynėje kartojasi kiekvieną dieną! Sovietų Sąjungos genocidinės režimas Lietuvoje jau yra sunaikinęs daugiau kaip ketvirtąją dalį visos mūsų tautos. Kas ketvirtas lietuvis yra nužudytas, nukankintas arba pasmerktas mirti. Esantieji krašte kiekvieną baimės ir nerimo dieną laukia, kada napsotinamas NKVD molochas pareikalaus ir jų laisvės ir gyvybės aukos.

Chartos ir deklaracijos, sutartys ir tarptautiniai Sovietų Sąjungos įsipareigojimai jų neapsaugoja ir neapgina. Diena diena, metai iš metų, milijonai ir dešimtys milijonų sovietinės diktatūros kankinių šaukiasi teisų ir išvadavimo. Bet laisvasis pasaulis tik rai yra savotiškas. Jis jaudinasi dėl nelaimės ištikto gyvlio, bet yra kurčias ir nejautrus milijonams žudomų nekaltų žmonių, milijonams kankinamų kūdikių ir senelių, milijonams našlaičių ir suardyto šeimų, milijonų kapams Komi, Kolymos, Altajaus ir kitose Sibiro ir arktikos srityse.

Laisvojo Pasaulio Lietuviai, birželio 14-oji mus įpareigoja ne tik prisiminti Sovietų Sąjungos vykdomo genocido aukas: nukankintus ar tebekankinamus mūsų artimuosius — mūsų motinas, žmonas, vyrus, vaikus, mūsų brolius, mūsų gimes, draugus ir pažįstamus. Birželio 14-oji mus įpareigoja priminti tą mūsų tautos ir kitų Sovietų Sąjungos naikinamų tautų šurpą tragediją visam laisvajam pasauliui. Birželio

14-oji įpareigoja laisvojo pasaulio lietuvius taip šūktelti, kad kurtieji išgirstų ir aklieji praregėtų, koks baisus žmogaus ir tautų naikinimo nusikaltimas vykdomas anapus geležinės uždangos. Birželio 14-oji ypačiai įpareigoja tuos laisvojo pasaulio lietuvius, kurie patys yra buvę anų siaubo dienų liudytojai, kad jie tą siaubą liudytojų laisvojo pasaulio sąžinei, ir drąsintų laisvojo pasaulio valią ryžtis žmogaus ir tautų naikinimą Sovietų Sąjungoj sustabdyti.

Birželio 14-oji yra lietuvių susikaupimo ir gedulo diena. Lietuvos vėliava tepaklūs iki pusės stiebo ir kiekvieno lietuvių nešiojamą Vyties ir tautinių spalvų ženklą pridengs gedulo šydas. Gedulo ženkliną tą dieną lietuvis neorganizuos ir nelankys pramogų.

Birželio 14-oji yra protesto diena. Protesto prieš Sovietų Sąjungos vykdomą žmogaus ir tautų naikinimą. Protesto ženkliną tą dieną lietuvis badaus, reikšdamas savo solidarumą genocido aukoms.

Birželio 14-oji yra kovos diena. Priešgenocidinės kovos diena. Kovos dėl žmogaus ir tautų teisės gyventi dieną. Kad ta kova su Sovietų Sąjungos vykdomu lietuvių naikinimu būtų galima vesti be atvangos ir vis platesniu mastu, birželio 14-oji įpareigoja lietuvių ir tą kovą aktyviai įsijungti ir bent dalį savo tos dienos uždario širdies skirti Tautos Fondui.

Laisvojo Pasaulio Lietuviai, birželio 14-oji yra mūsų tautos skausmo diena.

Tegu šis skausmas sustiprina mūsų pastangas Tėvynei išlaisvinti ir tautai išlaikyti gyvai. Tegu šis skausmas visus laisvojo pasaulio lietuvius suriša su Tėvyne kovojančiais ar genocidiniame ištrėmime kankinamais ir nukankintaisiais mūsų broliais į vieną gyvą ir nesunaikinamą Lietuvos Tautos Bendruomenę. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas.

Istorinių įvykių prisiminimai.

Kaip atėjo Lietuvos didžiosios nelaimės dienos

Oficialusis Sovietų Sąjungos kaltinimas Lietuvai (praėjime „NL“ numery) ir didžiausiems gerų santykių optimistams, išskleidė visus gerus įsivaizdavimus.

Teisinių komisija, kuri nuodugniai tyrė kaltinime suminėmus faktus, negavo jokių įrodymų nei iš SSRS karinių igulų, nei kitų asmenų. Komisijai beliko paskelbti, kad tai yra grynas prasimanymas. O kad tikrai taip yra, tai jau parodo kaltinimų vieta, kurioje sakoma, kad „Pisarevių pavyko pabėgti per vandentiekio vamzdį“. Vandentiekio vamzdžio (paipa) toks plonas, kad nebent vabalius galėtų pabėgti. Žmogus nebent pirštą galėtų įkišti.

Tuo tarpu Politiūriui įsakius, Maskvoje, Minske, Leningrade buvo pradėtos nedraugingos Lietuvai demonstracijos,

kuriose buvo priimanamos rezolucijos, reikalaujančios Lietuvai užgrobtą. Sovietų spauda tuo pačiu Politbiuro įsakymu pradėjo grąsinti. Kaltinimų ietys pirmiausia nukreipiamos į Vidaus reikalų ministerį gen. Skučą ir Saugumo departamentą direktorių Povilaitį, kurie esą kankina Sovietų karius.

Į Maskvą staiga iššaukiamas Ministrų pirmininkas A. Merkys. Jis Maskvoje užtrunka ilgesnį laiką. Nesant apie buvimą jokių viešų pranešimų, sklinda nerimo gandai. Tiksliai užsienių reikalų ministerį trijų didžiųjų dienraščių redaktoriai — „Lietuvos Ardo“ B. Raila, „XX Amžiaus“ P. Skrupskelį ir „Lietuvos Žinių“ J. Kardelį — neoficialiai informuoja, kad

Lietuvos Ministeris Pirmininkas Maskvoje susidūrė su didžiausiais sunkumais.

Molotovs Merki nemandagiausiu būdu puolęs ir jam ne davęs nei pasiaiškinti. Merkio susitikimas su Molotovu pasibaigė skandalingai. Ką tikiai Merkys bandęs aiškinti, Molotovs vis užkirtęs: ne ir ne! Lietuva kalta ir... be išeities.

Štai kaip apie tuos įvykius praneša Vokietijos užsienių reikalų ministerijos memorandumas, rastas po karo slaptuose Hitlerio archyvuose:

VOKIETIJOS MEMORANDUMAS LIETUVOS KLAUSIMU

„Berlynas, 1940 metų birželio mėn. 11 d. Lietuvos ministras p. Škirpa šiandien lankė pas mane painformuoti apie tolimesnę pasitarimų su Sov. Sąjunga raidą. Sovietų Sąjungai iškelus sovietų igulų saugumo klausimą Lietuvoje ir atmetus pasiūlymą sudaryti nušrią komisiją incidentams iširti, Lietuvos vyriausybė pasiūlymo ruožtu griežėsi rimtų priemonių, kurios, jos nuom-

ne, galėtų patenkinti Sovietų Sąjungą. Galbūt, galima būtų prileisti, kad santykiai tarp sovietų igulų ir Lietuvos gyventojų anksčiau buvo tik griuolamai tvarkomi. Dabar griežtasi suvaržomųjų ir kontroliavimosi priemonių ir padaryta daug areštų ir kratų ir tt. Buvo žinoma, kad nebuvo gauta jokio atsakymo į Lietuvos pasiūlymą pasiūsti užsienių reikalų ministerį į Maskvą. Dėl to juo labiau nuostabu, kad ne užs. reikalų ministeris, bet pats ministeris pirmininkas buvo pakviestas atvykti į Maskvą.

Birželio 7 d. Merkys turėjo pirmąjį pasikalbėjimą su Molotovu. Pastarasis griežtai jam priekaištavo

dėl sovietų igulų saugumo ir ryšium su tuo nurodė visą eilę incidentų. Molotovas ypatingai atkakliai tvirtino, kad Butajevs, Raudonosios Armijos karys, kurs, pasak lietuvių pranešimų, pats nusižudė, buvęs lietuvių nušautas. Jis labai aiškiai pareiškė savo nepasitenkinimą ir pabrėžė, kad Lietuvos vidaus reikalų ministerija netinkanti savo pareigoms.

Per pasikalbėjimą birželio 9 d. Molotovas pajudino užsienio politikos klausimus, kurie sukėlė lietuvių baimę dėl tolimesnio pasikalbėjimo kurso. Molotovas tvirtino, kad tarp trijų Baltijos valstybių egzistuoja tuojanti karinė sąjunga ir kaip įrodymą jis pabrėžė dužnus tų trijų kraštų štabų viršininkų susitikimus ir dažnas kitų Baltijos asmenybių konferencijas. Merkys atsakė, kad nėra nei slaptų, nei viešų sutarčių, kurios galėtų patvirtinti 1939 m. spalio 10 d. sutarties raidę ir dvasią. Yra sena politinė Baltijos valstybių sutartis, bet ne karinė sąjunga. Merkys tuomet pat pareiškė norą pakviesti į pasitarimą užsienių reikalų ministerį. Pastarasis atvyko į Maskvą vakar popiet. Ponas Škirpa dar negavo jokių naujesnių pranešimų.

Lietuvos vyriausybė vis dar nežinojo, kokie yra Sovietų Sąjungos tikslai.

Lietuvos vyriausybė yra pasiūlysi padaryti net daugiau iguloms apsaugoti, negu ji yra padariusi iki šiol. Jei Sovietų Sąjunga dabar patiekia platesnį politinių ar karinių reikalavimų, Lietuvos vyriausybė ne galėtų imtis atsakomybės dėl jų priėmimo. Kol kas Lietuvos santykių klausimas su Vokietija tuose pasitarimuose dėl užsienių politikos nebuvo piliestas. Tačiau be abejo reikia laukti, kad Sovietų Sąjunga taip pat išskels ir tą klausimą. Čia aš įterpiu, kad nieko nėra tokio Vokietijos Lietuvos santykiuose, kas nebūtų žinoma Sovietų Sąjungai.

Ponas Škirpa paklausė, ar mes nepainstruktavome savo

ambasadoriaus Maskvoje, kad pasiteirautų. Aš atsakiau neigiamai ir vengiau tolimesnių diskusijų tuo reikalu, pareiškdamas, kad mūsų ambasadorius, be abejo, padarys pranešimą savo nuožūra.

Taip sako Hitlerio užsienių reikalų ministerijos memorandumas apie Lietuvos didžiųjų sunkumų dienas. Tuogi tarpu mums yra žinoma, kad bandydamas kaip nors išsineigti iš tos padėties, Merkys pasikvietė į Maskvą užsienių reikalų ministerį J. Urbšį, kurio atvykimo pagedavo ir Molotovas.

Merkys su Molotovu taip ir „nesusikalbėjo“ — vienas kaltino, o kitas teisinosi.

Merkys Molotovo lig galui „ne suprato“, ir reikėjo Urbšio, kuris „nesupratingam“ Ministrų pirmininkui paaiškintų, ko gi tas Molotovas, t. y. — Sovietų Sąjunga iš Lietuvos nori.

Urbšys, kaip diplomatas, žinoma, jau turėjo suprasti tai, ko nediplomatas Merkys nesuprato. O reikalas buvo labai paprastas: Molotovas iš Merkio reikalavo, kad Lietuva be pasipriešinimo pasiduotų Sovietų Sąjungai.

Ir tikrai, Lietuvą pasiekė žinios, kad Gudijoje vyksta laipai didelis SSRS kariuomenės judėjimas Lietuvos sienų kryptimi.

Kanados Lietuvių Centro Tarybos Prezidiumo narių ir „Nepriklausomos Lietuvos“ Bendradarbių

JONĄ VAŠKĮ IR YVETTE SHAAR,

sukūrusius šeimos židinį, sveikina ir linki gražios ateities

KLCT ir NL.

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“ SPAUDOS B-VĖS AKCININKŲ SUSIRINKIMAS

Birželio mėn. 11 d. šaukiamas „Nepriklausomos Lietuvos“ Spaudos Bendrovės akcininkų (šėrininkų) meunis visuotinis susirinkimas Montrealyje.

Susirinkimas įvyks Citizens Club salėje, 157 — 5 ave, Ville Lasalle 2 val. po pietų punktu aliai.

Visiems akcininkams yra išsiuntinėti individualūs kvietimai. Tie akcininkai, kurie negalėtų asmeniškai susirinkime dalyvauti, einant bendrovės įstatais, galės įgalioti kitą asmenį — šios bendrovės akcininką, jį atstovauti susirinkime. Tam tikslui yra išsiuntinėtoms kartu su kvietimais įgaliavimo formos, kurios turi būti užpildytos ir patvirtintos asmenišku parašu. Jei kas neturėtų

asmens, gyvenančio Montrealyje, kuriam norėtų pasiūsti savo įgaliavimą, adresu, gali siųsti jį Sp. B-vės Valdybai, 3a — 4 ave., Ville Lasalle, Montreal, Quo., kuri įgaliavimą per duos reikiamam asmeniui.

Dėl kurių nors priežasčių negavę pakvietimų, ir negalėdami asmeniškai susirinkime dalyvauti, gali įgalioti kitą asmenį, pažymėdami jo vardą, pavardę, gyvenamąją vietą, savo akcijų (šėrų) skaičių, akcijos numerį, nurodant savo adresą. Ir šis įgaliavimas turi būti asmeniškai pasirašytas. Telegrafiniai ir kolektyviniai įgaliavimai negalios.

Visus akcininkus kviečiame kuo skaitlingiausiai dalyvauti susirinkime.

B-vės Valdyba.

JUOKDARIAI...

Po penkerių metų.

Rašo „L. Balsas“, apjauktas Maskvos aukso žibėjimo, kad Vokietijos armijas priverstų kapituluoti Raudonoji armija, kuri pakėlus ir didžiausius smūgius.

Taip: Anglija gi susitarė su Hitleriu ir siuntė jam benziną, žibala, maistą, kai Raudonoji armija kovojo už visos Europos laisvę... Raudonoji Armija Vakarams davė lėktuvų su igulomis, ne Amerika Rusijai... Rusija gi paskolino Amerikai ir Anglijai 41 milijardą dolerių, ne Amerika... Rusija gi per Murmanską siuntė Anglijai karo amunicijos transportus, ne Anglija. Raudonoji armija likvidavo vokiečių ir italių kariuomenes Afrikoje, ne Anglija su Amerika... Raudonoji armija padarė invaziją į Prancūzijos šiaurę ir sudarė antrąją Europos frontą, ne Anglija... Raudonoji armija laukė prie Berlyno ateinančią kariečių, o ne atvirkščiai... Tai žinoma kas gi kitas jeigu ne SSRS ir jos Raudonoji armija nulėmė karo likimą ir nu galėjo vokiečius, bet ne Amerika ir ne Anglija...

Ir „Liaudies Balsas“ mano, kad visi jos skaitytojai tokie besmegenai ir tokios trumpos atminties, kad nieko po penkerių metų neatsimena.

Ar galima Sovietuose kritikuoti.

„L. Balsas“ rašo, kad gali ma kritikuoti. Ir mes sutinkame, kad galima kritikuoti. Tik tai ką ir kaip? Valdžia gali kritikuoti, ir ne tik kritikuoti, bet pulti ir kolioti visus, kas jos neklauso. Gali kritikuoti tas, kam komunistų partija įsako iškritikuoti tą ar kitą valdžios pareigūną, kuris turi šiek tiek savarankiškumo ir ne nori pasiduoti visu 100% partijos direktyvoms. Gali, pagaliau, susirinkime prasižioti ir darbininkas, bet jis jau namo nesugrįžta. Tokia yra Sovietuose kritikos laisvė.

Melagių fakultetą baigęs.

Tulas bolševikas, pasirašęs J. Skinaitiu, rašo apie dipukų pikietavimus, kurie jam nepatinka. O kodėl Skinaitis nieko nerašo apie Bimbos pikietavimus, kuriuos jis ruošė prieš Pruseiką?

Bet kagi Skinaitį klausiti, kad jis iš viso melagis. Jis rašo, esąs baigęs Lietuvoje Teisių fakultetą. Taigi, tokio teisininko Lietuvoje nebuvo. O jo rašinys parodo, kad jis ne teisininkas, o nemokšas bolševikas Maskvos pastumdėlis. Ne teisių fakultetą, bet, gal, melagių „fakultetą“ jis yra baigęs.

Mandrapypkis.

I pasaulio lietuves

Didžiausiomis lietuvių tautos sūnų ir dukterų aukomis iš po svetimos priespaudos atsikėlusį Lietuvą neilgai džiaugėsi savo nepriklausomu gyvenimu. Mūsų ramų ir kūrybinį darbą nutraukė priešas, išbrovęs ir nuo šimtmečių mūsų protėvių gyvenamą žemę, sugriaudamas mūsų statomas valstybės rūmus ir užgesindamas mūsų kultūros židinius.

Anksčiau savo žemėje buvęs šeimininkas ir kūrėjas, lietuvis tapo paverstas bėteisiu vergu.

Apgaule ir smurtu 1940 m. birželio mėn. 15 d. į mūsų tėvynę įsiveržęs raudonasis priešas, ištisus metus niokojo kraštą, savo aukščiausio žiaurumo pasiekdamas 1941 m. birželio 14 — 17 dienomis, vien tik tada į poliarines Sovietų Sąjungos sritis ištremdamas per 40.000 nekaltų mūsų tautos vaikų.

Antru kart sugrįžęs, ir jau šeštuosius metus mūsų žemėje besiaučias, okupantas sistemai ir dar žiauresnėmis priemonėmis baigia naikinti mūsų tautą. Šiandien mus pasiekiančios žinios iš tėvynės byloja apie naujus masinius išvežimus į Sibiją, ir prievartos darbus, kur ištremtuosius laukia nepakeliamas šaltis, badas ir lėta kankinio mirtis. Taip pat kartojasi ir nuolatiniai areštai ir suimtųjų kankinimai. Iš

tremtųjų ir suimtųjų skaičius seka šimtus tūkstančių žmonių ir grąso visišką mūsų tautos išnaikinimą.

Likusiems tėvynėje stengiamasi išrauti iš širdžių visa, kas sudaro žmogaus gyvenimo prasmę: tautybę, tėvynės meilę ir religiją. Nauju įnirtumu tęsiamas tikinčiųjų persekiojimas, suinami ir tremiami dvasininkai, tautos branginamos šventyklos paverčiamos sandėliais, šokių salėmis ir arklidėmis.

Mes girdime sunkiai aidinčius mūsų brolių ir seserų žingsnius tolimame Sibire, ne gailėstingai nuo motinų atskirtų vaikų gaudų skundą ir tėvynėje pasilikusiųjų mūsų kovotojų ir partizanų pagalbos šauksmą.

Mes, išgyvenusius mūsų tautos naikinimo pirmuosius etapus, gyvos liūdininkės 1941 m. birželio 14 — 17 dienų išvežimo žiaurumą, būdamas didžiausio pavojaus dėl mūsų tautos likimo išvakarėse, susiradusios prieglobstį Jungtinės Amerikos Valstybėse ir kitose vakarinių demokratijų kraštuose, kreipiamės ir viso pasaulio lietuves moteris.

Mes kviečiame prisiminti lietuvių tautos tragediją — jos dešimties metų okupaciją ir po metų įvykusius išvežimus, skelbdamos birželio 15-ją

Teismo baudos.

Teismo dedamos baudos, pagal žemiau minimus nusikaltimus pajamų mokesčių įstatymui.

Papildoma \$ 25.— bausmė, už kiekvieną praleistą dieną, prie kelių kitų uždėtų baudų už padarytą nusikaltimą nepa duodant mokesčių gražinimui pagal įstatymą ankietų.

Teismas deda baudą nemiau \$ 200.— ir nedaugiau \$ 10.000.— pinigais arba baudžia kalėjimu neilgiau 6 mėnesių, arba abi bausdas gali kartu mūsų rimties ir susikaupimo diena.

Skelbkite tą dieną apie Lietuvai padarytą skriaudą savo susirinkimuose, minėjimuose, spaudoje ir per radiją.

Kovokite, kad vienigu visų pasaulio lietuvių darbu mūsų tėvynę atsikurtų laisvam demokratiniam gyvenimui.

Pabaltijo Moterų Tarybos Lietuvių Atstovybės Prezidiumas:

Birutė Novickienė, Lijija Dirickienė, Salomėja Narkelėnaitė.

Kanados mokesčiai

Teismo dedamos baudos, pagal žemiau minimus nusikaltimus pajamų mokesčių įstatymui.

Papildoma \$ 25.— bausmė, už kiekvieną praleistą dieną, prie kelių kitų uždėtų baudų už padarytą nusikaltimą nepa duodant mokesčių gražinimui pagal įstatymą ankietų.

Teismas deda baudą nemiau \$ 200.— ir nedaugiau \$ 10.000.— pinigais arba baudžia kalėjimu neilgiau 6 mėnesių, arba abi bausdas gali kartu mūsų rimties ir susikaupimo diena.

Skelbkite tą dieną apie Lietuvai padarytą skriaudą savo susirinkimuose, minėjimuose, spaudoje ir per radiją.

Kovokite, kad vienigu visų pasaulio lietuvių darbu mūsų tėvynę atsikurtų laisvam demokratiniam gyvenimui.

Pabaltijo Moterų Tarybos Lietuvių Atstovybės Prezidiumas:

Birutė Novickienė, Lijija Dirickienė, Salomėja Narkelėnaitė.

uždėti už žemiau išvardintus nusikaltimus:

a. Už neatskaitymą mokesčių, moiant algas, uždarbi, pensiją, metinius atlyginimus, valdymo ir komisijos rinkliavą ar kitas sumas,

b. Už atskaitytų mokesčių nelaikymą atskirai nuo savo pinigų,

c. Jeigu turima verslovė, kur pagal mokesčių įstatymą reikia apskaičiuoti mokesčius ar kitas sumas, bet nelaikoma atitinkamų dokumentų, nedama knygu su atitinkamomis sąskaitomis,

(Nukelta į 7 puslapį)

AUKOS TAUTOS FONDUI

Lietuvos Nepriklausomybės, Vasario 16 d., minėjimo proga Helenine ir Wawa, Ont. vietovių negausūs lietuviai, viso 6 vyrai, Tautos Fondui paaukojo kiekvienas po 5 dolerius ir prisiuntė viso 30 dolerių.

Aukojo: V. Trečiokas, J. Olišauskas, J. Duobaitis, J. Tarkevičius, V. Mitrikas ir B. Jacka.

Aukotojams nuoširdus ačiū.

M. Arlauskaitė.

Paklydusiuju reikalu

RAŠO ALBINAS VILNIŪNAS

Kuriant KLB-nę, narių registracijos nuostatai įpareigoja suregistruoti visus lietuvius, ar kai kurie iš jų norėtų to, ar ne.

Sąmoningam lietuviui tai yra savaimė suprantamas reikalas. Juk išaiškinti tikrą lietuvių laiką čia Kanadoje labai yra svarbu. Tai svarbu ne tik statistikos reikalu; juk projektuojant ar organizuojant mūsų pačių labui ką nors, jau reikia žinoti, kiek mūsų yra.

Savaime suprantama, kad grūduose visada buvo ir bus pelų, tačiau mums svarbu ir tai žinoti ir įvertinti tų grūdų užteršimo laipsnį.

Paskutinių kelių metų bėgy atvykusiuosius į Kanadą mūsų tautiečius tektų priskirti prie sąmoningųjų mūsų tautos vaikų, gal, tiksliai su labai nežymia išmintimi.

Apie iš seniau gyvenančius mūsų tautiečius čia kalbant, su didele širdgela tenka pažymėti, kad yra tam tikra dalis, sakau tik dalis laikinai suklydusių ar visai pasidavusių ir tuo pačiu dingusių mūsų Tėvynei — Motinai vaikų.

Šiuo rašiniu kaip tik ir norėčiau panagrinėti tą mums jautrų reikalą.

Pirmiausia tenka dideliu dėkingumu minėti

tuos tauriuosius mūsų tautos sūnus ir dukras, kurie iš seno gyvena čia, bet liko garbingais garbingos Lietuvos tautos vaikais. Vienu iš jų Nepriklausomojo Lietuvos gyvenimo nėra net matę, kiti iš jų išsijautę mūsų Tėviškę tik iš tėvų pasakojimų pažįsta, bet kaip jie jaučrūs yra tėvynės kancioms, kaip jie nuoširdžiai stengėsi ir tebesistengia padėti savo broliams ir sesėms tremtiniais. Kokių nuoširdumų jie dirba visuomeninį darbą.

Jiems visiems priklauso visų naujai atvykusiųjų bendra, nuoširdi, lietuviška padėka. Tokie pasišventėliai nebus niekada pamiršti, nepamirš jų ir mūsų Motina — Tėvynė, pasipuošusi naujais Laisvės Rūbais.

Dabar apie vaikus palaidūnus.

Jų tarpe galėtume išskirti keletą grupių. Tie, kuriuos Dantė talpintų savo pragare giliausiai — žemiausiam rate, yra labiausiai mūsų Tautai prasikaltę. Tai judošiai, kurie už grašį tarnauja svetimiesiems. Jie, gyvendami laisvoje Kanadoje, galėtų ir taip pcl

nyti sau duoną garbingai. Ar tai kiekvienas KLB-nės padalinys, kiekvienas sąmoningas lietuvis, kur jis begyventų, turi rokių išgamas žinoti, ne tam, kad kam nors įduotų, bet tam, kad Tėvynė — Motina vėliau sužinotų, kuris jos vaikas pasi-leids.

Kodėl tokiems tada bijoti, jei jie bus kur nors žinomi? Juk jie su Motina vistiek yra nutraukę visus ryšius ir ją par-davę už trisdešimt sidabrinių...

Buvę tremtiniai visai nepa-būgo ir dabar nebijo, kad jų sąrašus seniai jau „garbingi“ buv. UNRKA ar IRO pareigūnai yra atidavę, kur reikia, vie-ni iš žioplumo, kiti už pinigą.

Juk laisvoj Kanadoje be teis-

mo nieko nenukankins ir nesu-šaudys, kaip kad daro už gele-žinės uždangos. Teisme tokie didvyriai visada galės išsiaiš-kinti ir skundikus žinoma at-žinkamai nubausti.

Mūsų, kaip naujųjų ateivų, pareiga net, nūdienė misija yra įspėti šį laisvą, demokratinį ir vaisingą kraštą — Kanadą, kokie pavojai grėsia ir jos lais-

vei, jei toji didžioji žmonijos gėda — komunizmas ir čia įsivy-rautų.

Tas, kuris dirbdamas dreba dėl savo darbo ir ateities, yra tuo pačiu jau nenaudėlis. Jo sąžinė nerami; reiskia jis dir-ba blogą darbą.

Tačiau „šuo yra pakastas“ kur kitur. Tie „vadeliai“ ži-no, kad jie tokiu būdu nustos didelės kvailių bandos, kurie patys nieko negauna, bet pas-kuo juos seka ir nesąmoningai padeda pūsti jų dūdon, tuo pa-čiu uždirbdami savo muškinto-jams „algas“ — Judų grašius.

Dabar siek tiek apie suklaidintąją avių bandą,

kuri yra likusi tokia klusni, ku-ri seka ir klauso, ką jiems sa-ko „vadeliai“.

Čia reikia pažymėti, kad juos taip išauklėjant savo lai-ku buvo prie jų einama rūpes-tingai ir atsargiai. Buvo pa-naudoti patys tinkamiausi, psi-chologiniai metodai jiems klai-dinti. Didelė jų dauguma ma-žai raštingi ar visai neraštingi.

Tad pirmoji eilė buvo stengiamasi ne išrauti tikėji-mas, bet pakirsti pasitikėji-mas tais, kurie jiems tai kala.

Juk ir spauda leidžiama pagal jų skonį ir lygį. Juk kaip ne-tikėsi tam, kad žiūrėk ir pats redaktorius toks pat mažai raš-tingas, kaip ir jis pats, tad ar gali jis netiesą rašyti.

Jie, vargšai, neskaitydami kitų laikraščių, visai net neži-no, kad kartais kas pas juos parašoma, yra visai priešinga jų dievinamiems dalykams, bet komunizmas juk žino, kad

tikslas pateisina priemones. O kai jau įgaunamas pasitikė-jimas, einama toliau. Ir taip tas vargšas mūsų brolis apraiz-gomas tais nematomais vora-tinkliais ir jis ima tikėti visu-tuo ir tikėti tikrai nuoširdžiai.

Jis tiki, kad darbininkui So-vietų Rusijoje ir jo pagrobtuos-se kraštuose tikrai yra geriau gyventi; kad darbininko padė-tis ten vis gerėja; kad pavalgę pietų ten darbininkas gai-porą valandų numigti, o pas-kui dar porą valandų padirbė-ja iki darbo dienos pabaigos.

Kaip tuos kvailumus itikin-si, kad ten taip nėra; kad jiems imti į rankas kitokius laikraščius draudžiama, tas jiems taip iškiepyta.

Tokiems paklydėliams ten-ka žodžiu susiduriant aiškinti, kodėl girdi, mes buvę tremti-niai skaitome savąją spaudą, bet nesibijome ir jūsų spaudos paskaityti, mes kitokiais nuo-to nepavirsime, nes savo kailiu esame išbandę, o jūs, suklai-dintieji, esate nepalyginamai didesni „buržujai“ už mus.

O kodėl jie „vadeliai“ jau iš anksto skiepijo jiems neapy-kantą naujaisiais ateiviais, apšaukdami visokiais fašistais ir pan. Jie gerai numatė, kad pagausėjus naujiesiems ateiviams, baigsis jų dieneles...

Nebūtų bėdos, jei tie maurai nebūtų tokie įžulūs. Juk Tim-minso įvykis, ar kova Montre-aly — Vytauto Klube ar nėra ženklai, kad jau laikas visiems sąmoningiems lietuviams pa-sakyti: gana!

Negana dar pasakyti „ga-na“, kurio jie gali paklausti ir keisti savo taktiką. Tas „ga-na“, kurio jie gali paklausti į visomis legaliomis priemonė-mis.

Kad didelė dalis paklydusių tuoj atgręš jiems nugarą, ro-do net tokie reiškiniai, kad dau-gelis tokių tiki Dievą; kai ku-rie nešiojasi net škaplierius ar kitokias devocionalijas, kunig-o, nevengia susitikti ir net ji-paslaugos prašo, bet žiūrėk, nepatinka jam lietuvis inteli-gentas. Daugelis jų pradeda pajusti, kad vienur anksčiau, kitur vėliau, komunizmas atsi-ras už įstatymo ribų, todėl tenka laukti, kad daugeliui bai-mė pravers akis, bendradar-biaudami ir susidurdami su naujaisiais ateiviais lietuviams jie pagaliau ir patys įsitikins, kad klydo.

Kad taip bus mes greit įsiti-kinsime.

Nepaisant pastangų parody-ti, kaip vieningai ir didvyriš-ka miestas gynėsi nuo bendro priešo, esama ir dūmų, o dūmų be ugnies, kaip žinia, nebūna. Pasirodo, yra nemažai ir tokių, kuriems ta nelaimė pavirto tik romis aukso kasyklojais, ypač kas turi priemones gaminti rei-kaingiausias tvanų kovoti priemones, maišus, batus, ap-darus ir tt. Ir valdžioje ne taip jau vieningi. Partijos pra-deda pulti atsakingus asmenis „apsileidimu“ ir tt. Vyksta di-džiausio masto aukų rinkimas, ir nors, atrodo, žymi dalis stambiųjų firmų ir organizaci-jų jau savo dalį paskyrę, ta-čiau dar labai toli iki nustaty-to sukelti fondo.

Winnipegą buvo aplankęs pats premjeras, St. Laurent, kurs Winnipegą suramino, duodamas suprasti, kad Win-nipegui bus suteikta tos pat-ivarkos pašalpa, kokia buvo suteikta Fraser upės potvynio aukoms, Britų Kolumbijoje.

Plane numatyta ne tik nuosto-lių imanomas padenigmas, bet ir upės reguliavimas, kad ateityje panašūs potvyniai ne-bepasikartotų, nors tas planas yra fantastiškas.

Šaip ar taip, atrodo, kad Winnipeg gyventojai turėtų prisitaikyti amfibijų egzisten-cijai, o kadangi ne visi tikisi ir ne visi gali arba turi interesų, atrodo, kad nevenias, keliams nudžiūvus, dums iš Winnipeg aukštesnių gruntų pūšėti.

Viena Winnipeg „laimė“, kad visur tas nedarbas ir nėra kur dūmti.

J. Pr-kus.

**TĖVAS JĀ RAMINA,
GLOSTO PETELIUS
IR APGAUT KETINA
KYRIUS PIRŠLIUS.**

**IBALTA ŽASĮ KE-
LIA AUKSO VEŽ-
MAN: VEŽKITĖS
MARTELĘ, DUKRĄ
ŽELĘ MAN!**

**ŠTAI PER MIŠKĄ
TRAUKIA ŽALČIO
KARIETA, O GEGU-
TĖ ŠAUKIA TARTUM
APDUOTA.**

DAILININKO PAULIAUS AUGIAUS ILLUSTRACIJA S. BAČINSKAITĖS STILIZUOTAI „EGLĖ ŽALČIŲ KĄ RALIENĖ“ PASAKAI

Manitobos tvanas

Šiandien yra gegužės 24 d., vadinamoji Pergalės šventės diena, Winnipege tiek vėl šal-ta, kad tenka pirštines užsi-mauti, o radijas net sniego pra-našavo. Šventės šiemet nežy-mu, jei neskaityti retkarčiais vienu kitur vaikų šaukdamų „fejerverkų“. Tačiau mieste likusių žmonių nuotaikos šian-dien šventiškos, nes tai pirma diena, skaitant nuo balandžio 10 d., kada Raudonoji su savo atšakomis nebekyla, o mikros-kopiškais masteliais leidžiasi. Vandens smukimas prasidėjo prieš keletą dienų, vos po pusę colio per parą! Šiandien mies-tas džiūgiauja, kad jau visa pėda vanduo nuseko. Iki pa-vojaus aliarms bus atšauktas, reikia, kad upė nusileistų dar bent 4 pėdomis, o tai, esą, truks dar 18 dienų!

Teisingi indėnai, kurie šiuos kraštus pažino prieš bal-tavėžiūiams atsikraustant, šį visą kraštą pavidino — Win-nipeg, mūsiškai, drumzlini vandenys. Apie tai būtų turė-ję pagalvoti Winnipeg kūrė-jai, pirmieji pionieriai, ir sa-vo sodybas pasistatyti aukš-tesnėje vietoje. Bet kas gi ži-nojo tada, jog ateis geležinke-lių ir automobilių gadynė. Ta-da visas susisiekimas buvo upėmis, tad anų laikų „amfi-bijai“ taip ir manė: čia susieina trijų upių mazgas (čia į Rau-donąją įteką Assiniboinė ir Seine), tai čia bus svarbus su-

sisiekimų centras, tai čia ir tu-ri būti miestas. Juo labiau mums nebesuprantamas tas Winnipeg kūrėjo prisišči-mas prie tos drumzlinos vie-tos, kadangi Raudonoji prade-dant 1926 metais (tai tik nuo-tų metų prasidėdus baltavei-džių istorija tose vietose) jau penkis kartus šį slėnį skandi-no, kiekvieną sykį išvaikydama pirmuosius čia įsimečiusius baltaveidžius.

Šiandien, kada purviname vandenyje per ištisus du mė-nesius maudosi per 13 tūk-s-tančių namų ir apie pusę mi-liono akrų žemės tyvuliuoja po 60 mylių ilgumo ir nuo 5 iki 40 mylių patumo ežere, tų namų atstatymas, atremontavimas ir neapsėtos žemės nuostoliai, spėjama, sicks per 200 milio-nų dolerių! Žodžiu, Kanada begalinis kraštas, begaliniai ir gamtos įvykiai čia vyksta.

Winnipeg padėti šiame krašte galima įsivaizduoti taip: įsivaizduokite milžiniš-ką „leiką“ (koštuvą), kurio taurė prasideda Winnipege ir kraštai įsikiša į USA, North Dakota ir Minnesota raisty-nus, o kitapus Winnipego, į šiaurę, eina tos „leikos“ kak-lelis. Tą leiką pripilkite van-dens ir laukite, kol visas van-duo pro tą kaklę prasiško. Vadinasi, kol tik tas 600 my-lių ežeras nuplauks, tol Win-nipegas bus apsemtas, kada-n-gi greit už Winnipeg Raudon-

noji upė susibėga į savo nor-malią vagą, kuri teka tarp ga-na aukštų krantų, ir koks van-dens spaudimas iš aukščiau ir bebūtų, jis negali nei greičiau, nei plačiau nutekėti į Winni-pego ežerą. Dar nenormalesnė padėtis, turint galvoje, kad Raudonoji visą laiką plaukia iš pietų į šiaurę, ir kada Kanados USA pasienyje ir USA pusėje sniegas jau sutirpsta ir pa-virsta masėmis vandens, tai šiauriau Winnipeg jis ne ne-pradeda tirpti, o Winnipeg ežeras visu savo 300 mylių il-gumo ir 90 mylių platumo plo-tu ir šiaurės tebeauga. Žie-mos miegu, stora edo antklo-de apsilkojęs... Be to, tas pats Winnipeg (rumzlinų vandenų) ežeras turi labai siaurą ištaką, įvairiomis ežerėlių sistemomis į tolimą Hundono įlanką, o į save, be Raudono-sios jis turi dar priimti kitų dviejų milžiniškų upių — Sa-skačevano ir Winnipeg — sistemas, neskaityt šimtų ma-žų ir mažesnių upelių, kurie Kanados klimato sąlygomis pavasarį pasidaro milžiniškais vandens surinkėjais.

Bebrai (beavers), kuriuos dar senesniai Kanados „trape-riai“ buvo beveik iki paskuti-nio išnaikinę, šiaurės vėl su de-kingumu atsimenam, ne tik kaip puikius pylimų meisteriai, bet ir kaip mokytojai. Juo-kais sakoma, kad jei Winni-pege vietoje dvikojų žmonių bū-tų gyvenę keturkojai bebrai, jie Raudonąją būtų seniau su-tvarę ir tvanų niekas nebeži-notų. Dėlto kiek spaudai bu-

savininkai po šio tvano ne tik vo sensacijų, kada į labiausiai paskandintą priemiestį St. Vi-tal atsikėlė vienas bebras ir ap-sigyvenęs apsemtu namo ru-syje, pradėjo nuo to namo ties-ti pylimą! Šiandien, ištisoms miesto dalims esant iki 11 pė-dų po vandeniu, ir bebrams čia jau per gilų. Winnipeg miesto ežerą šiaurės galima laikyti nusistovėjusių dalyku, nes visais miestais, kuris metas jau gyvena vandens paukščių „ženklė“. Dienas naktis čia klykauja įvairiausios rūšies žu-vėdros, ne tik keldamos triukš-mą gatvėse, kuriomis tik ka-riuomenės amfibijiniai vežimai ir vandens paukščiai beplau-ko, bet ir ore jų pulkai skrai-do, dairydami, kur vanduo iš namų šandelių apščiau mais-to produktų išskalauja. Ypač naktimis klykauja įspūdis, kai viršum miesto klykauja nema-tomi paukščių pulkai ir nuo ap-tvinsinių miesto dalių vėjas at-neša nebešvaraus vandens dvo-kimą.

Apie 50 tūkstančių civilių ir apie 5 tūkstančiai kariuome-nės kelinta savaitę atkakliai gi-na miesto apkasus, kurių gero-ką dalį teko užleisti priešui, skubiai pasitraukiant į naujus įsitvirtinimus. Raudonoji cik-rat panašį į „raudonuosius“. Kur jau sykį raudonasis tvan-sas užliejo, ten be kruvinos ko-vos nebesitraukia, o ir pasi-traukęs palieka visą atmosferą užnuodytą.

Bet nėra to blogo, kuris ne-turėtų savyje ir gerų pusių.

Atrodo, kad Winnipeg namų žvyrui ir smiltimis išsibarstys savo kiemus, bet ir per visą miestą paupiais turės savo „pa-plūdymius“. Nes tuos milio-nus maišų su žvyru ir smėliu, iš kurių per mylių mylias vi-sais paupiais nutiesti didžiū-hai pylimai ir negana to, ar-čiau pavojaus zonų aplink vi-sus namus bei pastatus aplver-ti smėlių maišų apkasai, tuos milijonus maišų niekas jau ne-beišgabens už miesto, o teks čia ir palikti. Taigi, piliečiai ir žada smėliu išsipilti visus paupius ir juo išlyginti visus gilesnius įdubimus. Darbo Winnipeg bus dar ilgai po potvynio.

Reikia tik pamanyti, kad tie tūkstančiai namų, kurie taip il-gai išbuvo vandeny, be pagriri-dinio remonto, pertinkavimo, perdažymo, nuodugnaus išva-lymo ir dezinfekcijos nebus imanomi gyventi. O kur bal-dai, rakandai, indai, įrengimai, tvorėlės, ir tt. Miesto elektros kompanija dar iš kelių pedų gi-lumos su vargais iškėlė vieną šaldytuvą „refrigerator“ ir elektros virtuvę, norėdami iš-anksto išbandyti, kiek laiko jais ir kiek kaštos vien tik elektros priemonių remontas. Nereikia pamiršti, kad gy-ventojai nuostolių ir papildom-o didelio vargo turi net gy-vendami per mylią kitą nuo ap-tvinsinių sričių. Nes nėra to namo, iš kurio rūšių, kas tik iš-gali įsigyti pompą, vanduo vi-są laiką yra pumpuojamas. O kiek tų namų, namelių, kur vanduo nepumpuojamas,

Winnipeg buvo aplankęs pats premjeras, St. Laurent, kurs Winnipegą suramino, duodamas suprasti, kad Win-nipegui bus suteikta tos pat-ivarkos pašalpa, kokia buvo suteikta Fraser upės potvynio aukoms, Britų Kolumbijoje. Plane numatyta ne tik nuosto-lių imanomas padenigmas, bet ir upės reguliavimas, kad ateityje panašūs potvyniai ne-bepasikartotų, nors tas planas yra fantastiškas.

Šaip ar taip, atrodo, kad Winnipeg gyventojai turėtų prisitaikyti amfibijų egzisten-cijai, o kadangi ne visi tikisi ir ne visi gali arba turi interesų, atrodo, kad nevenias, keliams nudžiūvus, dums iš Winnipeg aukštesnių gruntų pūšėti. Viena Winnipeg „laimė“, kad visur tas nedarbas ir nėra kur dūmti.

Anglų kalbos raida ir sąranga

RAŠO V. PĖTERAITIS.

Mums dabar tenka mokytis anglų kalbos. Kadangi tas mums sudaro vieną iš svarbesniųjų uždavinių, tai apie anglų kalbą G. G. Skaitytojas duodame žinomojo anglų kalbos žinovo, anglų kalbos žodynų autoriaus, p. Pėteraičio išsamų straipsnį. Red.

1. Temos apimtis ir laikurys terminai.

Šia tema noriu paliesti anglų kalbos išsivystymą nuo seniausių laikų iki šių dienų, išskeldamas anglų kalbos susidarymo tik būdingiausius bruožus ir palygindamas jos raidą ir sąrangą su lietuvių kalba. Sustosiu tik trumpai ties senaisiais laikais, o plačiau panagrinėsiu šandieninę kalbą ir jos plitimą.

Prieš pradėdami gilintis į anglų kalbos raidą, turime išsiaiškinti kai kuriuos terminus ir jų apimtį.

Tremtyje vieni gyvenome britų zonoje, kiti amerikiečių. Vieni susidūrėme su anglais, kiti su amerikiečiais, bet ir vieni ir kiti mokėmės anglų kalbos, tikėdamiesi išvykti į anglosaksų kraštus, t. y. Didžiąją Britaniją, Jungtines Amerikos Valstybes, Kanadą arba Australiją.

Kyla klausimas, kodėl ne anglų zona, bet britų zona, kodėl ne Anglija, o Didžioji Britanija? Tiesa, mes dažniausia mašydavome šias sąvokas, o ir šiandien tenka girdėti, kad vienas brolis išvyko į Angliją, o kitas dar tebe gyvena anglų zonoje. Bet tai nevisai tikslu. Anglai šiuo atveju griežtai skiria anglų ir britų terminų vartojimą, kuris grindžiasi jų tautos istorija.

Penktame šimtmečiuje anglai, saksai ir jutai — trys germanų kiltys — iš šiaurės vakarų Europos įsiveržė į Britanijos lygumas. Anglai įsikūrė šiaurėje, saksai pietuose, o jutai pietų rytuose. Anglų kiltis buvo pirmoji vadovauti kitoms kiltims, ir anglų tarpe turime pirmuosius stambesnius literatūrinius ir kalbinius paminklus iš VII ir VIII šimtmečių. Tuo jie davė pradžią anglų kalbai, literatūrai ir istorijai. IX šimtmečiuje politinis, o to pasekmėje ir kultūrinis vadovavimas kitoms kiltims perėjo į saksų rankas. Bet labai keista ir bū-

dinga, kad jie save laikė anglais ir savo šnektą vadino — *þu* įprastu terminu — anglų. Saksų kronika išvardija penkias kalbas, šnekamas Britanijoje, būtent: anglų, britų, škotų, pikty ir lotynų. Reiškia, jau senaisiais laikais visos trys germaniškos šnektos — anglų, saksų ir jutų — turi bendrą pavadinimą, kuris ir šiandien tebe vartojamas. Kadangi angliškai kalbantieji (platesne prasme) gyveno plotuose į pietus nuo Škotijos ir į vakarus nuo Wales, tai toji Britanijos dalis ir buvo vadinama Anglija.

Kaip germanų viena kiltis išryškėjo ir davė pavadinimą bendrinei kalbai, tautos istorijai ir salos didesnei daliai, taip ir pagal vieną keltų gimnė — britus — visa sala buvo pavadinama. Jau senovės romėnai didžiausiąją Europos salą vadino Britanija, o žmones Britanni. Patys keltai, atrodo, neturėjo saloms bendro pavadinimo. Tas terminas vėliau išnyko ir tik naujaisiais laikais prigijo sąryšyje su Anglijos ir Škotijos suijungimu. Jokubas I (1603 — 1625) buvo pirmasis anglų monarchas, vadinamas Didžiosios Britanijos, Francūzijos ir Airijos karaliumi. Kada Didžioji Britanija užkariavo kitus žemynus ir įkūrė Britų Imperiją, ji visus laikė britais, nesvarbu, ar jie būtų anglai, škotai, airiai, prancūzai, indai ar kitos tautybės atstovai. Reiškia, britų sąvoka turi platesnę apimtį negu anglų ir dažniausia rišasi su politika ir imperija. Už tat anglų kalboje girdėsimi išsireiškimas kaip: British Empire, British Zone, British Isles (Britų Salos, apimančios Didžiąją Britaniją, Airiją ir mažesnes kaimynystėje esančias salas), British army and navy, British navy, British trade.

II a. Seniausieji laikai.

Palyginę šių dienų anglų kalbos žodžius su lietuvių kalbos

A. Liepinas su T. Babuškinaitė šoka.

žodžiais, rasime daug panašumų tiek rašyboje, tiek jų prasmėje, pvz.: nose — nosis, son — sūnus, mother — motina, moteris, door — durys, rye — rugiai. Tas panašumas nėra atsitiktinis, bet rodo mūsų ir anglų kalbų giminingumą. Tiek anglų, tiek lietuvių kalba yra tos pačios šeimos nariai ir priešistoriniais laikais šnekę ta pačia prokalbe.

Palyginę anglų kalbos žodžius su vokiečių kalbos žodžiais, rasime dar daugiau bendrybių, pvz.: angl. hand: vok. Hand, arm — Arm, gold — Gold, knee — Knie, house — Haus, garden — Garten, father — Vater. Čia ne tik šaknis ta pati, bet ir galūnės tos pačios. Reiškia, kad anglų ir vokiečių kalbos senaisiais laikais turėjo sudaryti vieną bendrą šaką. Reikia manyti, kad vokiečių ir anglų protėviai dar

prieš pusantro tūkstančio metų tiek rašyboje, tiek jų prasmėje, pvz.: nose — nosis, son — sūnus, mother — motina, moteris, door — durys, rye — rugiai. Tas panašumas nėra atsitiktinis, bet rodo mūsų ir anglų kalbų giminingumą. Tiek anglų, tiek lietuvių kalba yra tos pačios šeimos nariai ir priešistoriniais laikais šnekę ta pačia prokalbe.

Mes priklausome baltų šakai, o anglai ir vokiečiai — germanų, toji pačioji indoeuropiečių kalbų šeimoje. Baltų ir germanų atsiskyrimas įvyko dar priešistoriniais laikais. Kada, tiksliai negalima pasakyti. Kas labiausiai atitolino germanų kalbas nuo kitų kalbų yra priebalsių pervarta ir laisvo kirčio netekimas.

Priebalsių pervarta, kuri įvyko dar prieš Kristų gimimą, labiausiai palietė dantinius, lūpinius ir gomurinius priebalsius. Pirmą kartą priebalsis t buvo paverstas į th, d į t, g į k, p į f ir pan. Šitos pervartos

KULTURINĖ KRONIKA

NAUJAS ŽURNALAS

Jungtinės Amerikos Valstijos išėjo naujas literatūros žurnalas „Nemunas“, kurio redaktorais yra L. Dovydenas, A. Rūkas ir dail. P. Augustas. Žurnalas pasiryžęs būti populiariu ir visiems prieinamas.

— Prof. Mykolas Biržiška su žmona jau nuvyko į Kaliforniją ir apsigyveno pas savo dukterį ir žentą — Oną ir K. Barauskus, Los Angelėse.

— Anglė M. Bucknall, bevažinėdama po Vokietijoje esančias DP stovyklas, įrašė daugelį DP žmonių įkalbėjimų, kuriuos ji dabar retkarčiais transluoja per radiją.

nepatyrė nei lietuvių, nei lotynų kalbos. Tai puikiausiai galime pastebėti sugretindami lietuvių, lotynų ir anglų žodžius. Kadangi anglai, kaip vėliau matysime, naujaisiais laikais pasiskolino daug žodžių iš lotynų kalbos, tai angliškam paveldui ir sužmėsio tos pačios šaknies lotynų skolinius ir toliau senus angliškus žodžius, kurie bus germanų kilmės, pvz.:

pad-as, ped-a: ped-al: foot; pat-inas: pat-ernal: father; trys: triad: three; jung-as: con-jug-al: yoke; grūd-as: granular: corn. Net ir nepatyrusi akis engvai galės atpažinti tas pačias šaknis lietuvių ir lotynų kilmės, bet sunkiau germanų kilmės žodžiuose.

Indoeuropiečių prokalbė, kaip ir lietuvių kalba, rodo, kad yra turėjusi nepastovų kirčių. Kirtis galėjo būti ant pirmo, antrojo arba ir paskutinio skiemens. Germanų kalbos prarado tą laisvumą dar tada, kada jos buvo nesuskilusios į atskiras tarmes. Kirtis pasidarė pastovus ir dedamas ant pirmojo skiemens.

Jei galūnės nekirčiuojamos, jos tuo pačiu neišikiša tariamos ir ilgainiui pradeda nykti. Šis kaitybinių galūnių nykimas prasidėjo jau senaisiais laikais, bet apčiuopiamai pastebimas istoriniais laikais. (Bus daugiau).

„CIA MŪSŲ ŽEMĖ...“

„Draugo“ spaustuovė Chicagoje baigia spausdinti A. Vilainio „Žmogus, kuris amžinai keliavo“ 2 sąsiuvinį. Šis sąsiuvinys pavadintas „Cia mūsų žemė“.

Turiny randame keliolika reikšmingų portretų iš kelių Lietuvoje. Aprašoma šiam sąsiuvinyje vysk. Valančiaus, Simano Daukanto, Šatrijos Raganos, Vl. Putvio tėviškės. Amžinai nemirštamos Žemaičių šventovės: Šiluva, Tytuvėnai, Žemaičių Kalvarija, Senieji kultūros švyturiai: Kražiai, Varniai ir tt. Gražiosios vietovės, k. t. Medvėgalis, Platielių ežeras ir kit. Telpa keliolika nuotraukų ir iliustracijų.

Šį sąsiuvinį ir visus kitus galima įsigyti šiuo adresu: A. Vilainis - Sidlauskas, 5300 W. 23 Pl. Cicero 50 Ill. U. S. A. Atskiro sąsiuvinio kaina 0,50 dol. Visų sąsiuv. kaina 3,50 dol.

BALETO KONCERTAS BOSTONE

Bostone apsigyvenusieji Lietuvos baleto artistai A. Liepinas ir T. Babuškinaitė - Vasilaiškiečiai, išeigė baleto studiją, kurioje muzikė dirba Lietuvos Konservatorijos fortepijono profesorė Sofija Paleček-Levickienė.

Be savo pedagoginio darbo, šie menininkai Sekminių progai, gegužės 28 d., Bostone ruošia klasikinio šokio koncertą, kuriame be jų pasirodys dar sol. dainininkė J. Krištolaitytė ir Bostonietė šokėja R. Onigman. Tai pirmieji lietuvių baleto koncertai Amerikoje.

Baleto artistai A. Liepinas ir T. Babuškinaitė rudenį žada pasirodyti ir Kanadoje.

— Rašytojas J. Jankus iš tremties atvyko į Ameriką ir apsisisto New Yorke.

— Amerikos gydytojai išrado būdą inkstų akmenis šalinti aukšto dažnumo garso bangomis. Daromi bandymai.

Dailininkas Adolfas Vališka atvyko į JAV ir apsigyveno Rochesterį.

— „Kryžiu“ autorius V. Ramonas bando iš Australijos persikelti į JAV.

Vytautas Dubra KNYGA APIE VIENĄ MOTERĮ

ROMANO IŠTRAUKOS

3.

Rudenio pas mus vėl atsirado tarnaitė. Aš pradėjau lankytis mokyklą. Pirmus mėnesius aš buvau nedrąsiai, kaip tik ra naujokė. Aš vaikščiojau, lyg apgraužomasis. Bet toliau susivokiau ir nusivyliau, nes čia sugriuvo mano nayvus ištikinimas, kad menas yra nuo nieko nepriklausantis grožio švitėjimas arba regimas žmogaus dieviškosios dalies išsi-veržimas.

Vietoje viso to, mokykloje aš radau darbą, kuris žadėjo iš mūsų padaryti paprastiausius amatininkus. Aš nenorėjau su prasti, kad bet kam išreikšti ar perduoti reikalingas yra mokėjimas ir prie monės. Mūsų žinioje yra viskas: garsai ir žodžiai, formos ir spalvos, bet jas panaudoti moka tik retas burtininkas.

Mes turėjome piešti ornamentus, turėjome braižyti ir mokytis perspektyvos. Visa tai neturėjo nieko bendra su tuo, kas galėtų kalbėti į mano sielą. Ne gana to, nepatiko man ir aplinkuma. Mokyklos jaunimas buvo žymiai kitoks, kaip kitur. Kiekvienas kuo nors išsiskirdavo: drabužiais ar laikysena, susiūkavimu ar dar kuo nors kitu. Moterims, sakyčiau, trūko moteriškumo, o vyrai jų atžvilgiu nerodė reikiamo mandagumo ar nuolankumo. Daugelis buvo nebaigę gimnazijos.

Netrukus patyriau, kad čia smarkiai buvo paplitęs antireliginės nuotaikos, kurioms, matyt, buvo palanki dirva. Pirmas kaltininkas buvo vadinamųjų menininkų manijos su pasididžiavimu paneigti visą pa-

prastąjį gyvenimą, o su juo kartu ir religines formas. Antras kaltininkas turėjo būti kuriančios žmogaus svaigulys, kuris, suteikdamas gyvenimo pilnumo pajautimą, nebeskatino ieškoti pradžios ir galo kažkur už žmogaus ribų. Kaip paprastos žmogelis, jausdamas savo meškystę, netiki, kad pasaulyje nebūtų nieko aukščiau už bejėgį žmogų, taip vienas kitas, pajutęs savyje kūrėjo ki būdą, nebesilgi ir nebeieško kitų aukštybių.

Iš tikrųjų tada man rūpėjo ne priežastys, bet tai, ką aš turėjau akivaizdoj. Man viskas nepatiko, o galutinai mane atbaidė gyvi modeliai. Aš prisimenu sunkų senį ir vidutinio amžiaus moterį. Jie sėdėdavo studijose visiškai nuogi, išmeigę akis į tolį. Ką jie turėjo jausti? Už duonos kasni persiduoti kūnu ir siela! Koks didelis turėjo būti jų skurdas, pastūmęs į tokį darbą. Kaip jie turėjo jausti grįžę į savo šeimas?

Taip, prieš pažindama meno vertybes, aš pažinau vargo ir parsidavimo kartumą. Pirmą kartą aš taip ryškiai pajutau gyvenimo žiaurumą: už pinigą perkama viskas, pagal laisvą susitarimą, ir niskas neturi teisės pasiskusti, kad buvo panaudota prievarta. To man buvo gana. Aš mėčiau Meno mokylą.

Nutraukimas pradėto mokslo buvo mano gyvenime pirmas didesnis nepasisekimas. Kada kitų metų rudenį aš įstojau į Teisių fakulteto Ekonomijos skyrių, mano pasitikejimas savimi buvo palaužtas. Aš abejoju dėl savo pasirinkimo, apsisprendimas atrodė, netvir-

tas, nes netolimos praeties pavyzdys rodė, kaip lengva yra suklysti.

Lyg savo klaidą išpirkdamas, aš vėl pradėjau virti namie pietus. Net pati sau aš nedrįsau tvirtinti, kad mano studijos būtų būtinos. Mokymasis pasidaro daugiau dėl visko, kad, reikalui esant, galėčiau gauti kokią tarnybą. Šiais sumetimais aš ir pasirinkau Teisių fakultetą, skaitomą lengviausiu, nes mokslui skirti galėjau tik atliekamą laiką. Apskritai, mokyti didelio noro neturėjau, todėl stengiausi, kad man užtektų paskaitas lankyti, o namie ruošti nereikėtų. Paskaitų lankymas buvo tam tikras įvairumas, namie gi buvo vien sausus darbas. Be to, iš tos trumpos dienos, dalį laiko aš turėjau skirti pramogoms ar šiaip susitikimams su draugėmis ir pažįstamais.

Šiaip taip susigaudydama reikalingą minimumą, aš baigiau pirmą ir antrą kursą. Dvejų metų lapai vėl užšivertė, o aš gyvenau dabartimi ir tebetikėjau, kad viskas mano gyvenimas tebėra prysakyje. Jei ne mano brolis, kuris mano akys iš vaiko išaugo beveik į vaikina, aš būčiau netikėjusi, kad tokiu trumpu laiku yra prabėgę tiek metų ir kad tie metai gali taip žmones pakeisti.

Pradėdama trečią Teisių fakulteto kursą, aš buvau dvidešimt dvejų metų.

II.

Nusipirkusi vakarienei dešros ir sūrio, aš išsokau iš krautuvės ir čia pat išgirdau:

— Labas vakaras, Stefa!

Pasisukusi į tą šoną, aš pamčiau Petrą Rimką, gimnazijos laikų pažįstamą, dabar studijavusį humanitarinius mokslus. Laukdamas, kaip aš reaguosiu į jo pasisveikinimą, jis buvo sustojęs vietoje, už kelių žingsnių nuo manęs. Sustojau ir aš ant šaligatvio krašto, nes

man reikėjo pereiti skersai gatvės. Tik tada jis pajudėjo ir priėjo prie manęs.

— Kaip aš džiaugiuosi, tave sutikęs, — kalbėjo jis, abiem rankom laikydamas mano ranką. — Bet susitikti dar nėra viskas. Jei tu būsi sukalbama, tada aš tikrai būsiu laimingas.

— Sukalbama aš esu visuomet. Tu tik kalbėk aiškiai ir lietuviškai, kad aš galėčiau tave suprasti.

— Tu be reikalo juokiesi. Aš visą dieną sėdėjau pats vienas su savo mintimis ir nebeįsikiščiau. Išėjau ieškoti žmonių. Gal, sakau, sutiksiu kieno nors, su kuo galėčiau išsiblaškyti. Jei tu sutiktum, mes galėtumėm abu į kiną nueiti.

— Į kiną gali tu ir vienas eiti. Vistiek kine tu ne manimi domiesi, — pasijuokiau aš.

— Aš sakau tau, kad aš pats nuo savęs bėgu. Kodėl tu negalėtum man tiek gera padaryti? Aš nenoriu būti vienas.

Rimka man nebuvo labai įdomus kompanijonas, bet nueiti į kiną aš nebuvau priešinga. Vis dėlto aš atsakiau:

— Aš turiu dar pareiti į namus vakarienei.

Rimka pasiūlydė į laikrodį.

— Dar daugiau valandos laiko. Aš palydžiu tave, Stefa, iki namų, tu pavakarieniausi, o aš tuotarpu parūpinsiu bilietus ir lauksiu prie kino.

Aš nespriešinau. Mes perėjome skersai gatvės ir patraukėme žaliakalni link. Rimka vis šnekojo:

— Dabar mes skubam... Aš turėčiau tau tiek daug pasakoti. Žinai, man nelabai sekasi. O gal aš per daug noriu? Bet nieko neveikti aš taip pat negaliu.

parašytą scenos veikaliuką. Tu rino priiminti nebegalėjau, tik žinojau, kad vaidinimas buvo karštai patriotinis. Drama tiškiausiuose momentuose žiūrovai netylėjo susijuokdavo, bet kalta čia buvo, reikia manyti, vaikiška vaidyba. Nuo to laiko Rimka buvo radęs ne vieną progą mane susitikti, pašnekėti apie savo sumanymus ir net šį tą iš savo kūrybos man paskaičiuoti.

Kada jis laukdavo ar klausdavo mano nuomones, aš visuomet jį pagirdavau. Gal aš ir nejauciačiau jo patetiško frazių vertės, bet iš viso aš stebėjau, kad toks jaunas vaikinukas sugeba tokių dalykų prirasyti. Aš pati nieko nerašydavau ir negalėjau išsivaizduoti, kaip galėčiau ką nors parašyti. Apskritai, ne tik man, bet ir skaityti mėgstančiam jaunimui sunku buvo susidaryti geresnį literatūrinį skonį, kada savų ir verstinių knygų buvo nedaug, o geresnės galima buvo net ant pirštų suskaičiuoti.

Atspėdama, apie ką Rimka šneka, aš pasiteiravau:

— Tur būt, ką nors rašai? — Dėl to aš ir sielojuos. Kad ir šiandien: rašiau, rašiau, net įvairiau, o kai pagalvoju — vis ne taip, kaip reikėtų, ir gana.

— Aš stebiuosi, kad tu gali pats savo darbą vertinti. Aš, pavyzdžiui, nematau nei savo klaidų, nei pasisekimų, — kalbėjau visai nuoširdžiai prisimindama, kaip dar gimnazijos laikais laukdavau mokytojų gražinant ištaisytus rašomuosius darbus ir niekad nebūdavo tikra, kad gausiu patenkamą pažymį. Kartais vietoj laukiamo dvejetuko, gaudavau net penketuką.

— Apie absoliutinį vertinimą negali būti ir kalbos, — kalbėjo Rimka. — Skaitytojas vertina pagal savo patikimus ir sugebėjimus. Jis valgyti ir išsimiegoti. Kodėl norėtų jį būtinai ant savo kur pasaulis taip netiesiogiai viską paliaus užtempti. Aš gi rašy-

vertina?!

damas nenoriu niekam įtikti, bet aš turiu tikslą ir jį norėčiau pasiekti. Todėl savo rašymą aš vertinu tokiu požiūriu: pasisekė ar nepasisekė. Žinoma, ir čia aš galu smarčiai klysti. Aš negaliu žinoti, kaip ten iš tikrųjų yra, bet aš galiu džiaugtis ir tariamu pasisekimu, jei aš taip jaučiu, jei aš taip suprantu.

Aš nusispysojau. Rimka buvo judrus ir nuoširdus, tačiau man neteko girdėti, kad kas nors jame būtų įžiūrėjęs didesnę talentą. Ir dar blogiau: kad ir rimčiausias būtų, jis būdavo dažnai juokais pastinkamas.

Vadinasi, į rašytoją reikia žiūrėti, kaip į vaiką, — kalbėjau aš. — Pagalys jam pulkiai gali atstoti arklį. Jis žaidžia patenkintas, o suaugę nuo lankiai šypsosi ir negali atsistebėti vaiko rimtumu. Vaikai venglama prieštarauti, nes lengva yra sugadinti jo džiaugsmą, o jo vaikiškas pasaulis vistiek negali vienu mosteliu pasikeisti. Taigi, tegul sau džiaugiasi...

— Kodėl tu juokiesi, Stefa? — Čia teisybė o nejuokas.

Argi tu nežinai, kaip nuolaidžiai žiūrima į įvairius menininkus? „Ak, jis menininkas“, sakoma, kada nenorima griežčiau pasisakyti ar papeikti. Tokiu pat būdu jam atleidžiama, nors jis tvirtintų, kad kalba yra juoda.

MIRE SMUIKININKAS VLADAS RIMSA

Toronte gyvenęs smuikininkas Vladas Rimša, nuosdamas išvykti Italiją, neseniai davė paskutinį — atsisveikinimo koncertą. Nuostabių sutapimų, tai buvo tikrai paskutinis ir drauge atsisveikinimo koncertas, deja, tikslai išvykstant jam ne į Italiją, bet į amžinybę. Dėl nuostabių, kad jam tame koncerte akompanavo Antanas Dvarionas, kuris taip pat jau palaidotas. A. Dvarionas mirė gegužės 18 dieną, o Vladas Rimša — gegužės 19 dieną.

Tokių būdu, Torontas iškart neteko dviejų muzikų.

Vladas Rimša yra gimęs 1918 metų balandžio mėn. 9 dieną Liudynėje, Miežiškių valsčiaus, Panevėžio apskrityje. 1936 metais, baigęs aukštąjį mokyklą, Vladas Rimša įstojo Kauno konservatorijon, kurioje studijavo smuiką Vlado Motiekaičio vedamoje smuiko klasiėje. Vienoje ir Bregenze jis tęsė studijas ir dabar dar būna pasiryžęs vykti Italijon ir ten giliau specializuotis. Smuikas, juk vienas puikiausių, bet ir vienas sunkiausių instrumentų. Gerai pasmuikuoti reikia pasimokyti apie 15 metų. Ir V. Rimša buvo pasiryžęs gerai smuiką valdyti. Deja, likimas smuiką lėmė.

V. Rimša, pagautas labai apgaulaus pavasarinio oro, persiėmė ir, gavęs labai stiprų plaučių uždegimą, trumpai sirgęs mirė.

Ir beveik vieną dieną Toronte supilti dviem muzikams. Skaudi nelaimė lietuviams.

J. K.

DAILININKAI AMERIKOJE

Ignas Šlapelis rašo apie meną ir piešia peizažus; Vladas Vičiškis iliustruoja „Margutį“, leidinius; Bielskis dekoruoja „Atžalyno“ pastatymus. Povilas Kaufmanas dirba pianų fabrike; P. Kiaulėnas planuoja pastatus ir piešia; Viktoras Petravičius dirba plieno fabrike; Adomas Varnas piešia portretus; Paulius Augius dirba graviūravimo įmonėje ir dailininkas „The Marian“ žurnalo iliustravime. Visi jie gyvena Čikagoje.

- 1 sv. ryžių**
2 sv. 3 ozs. rūkytų lašinių
Siuntinys Nr. 90—\$5.00
1 sv. 2 ozs. kiaulienos taukų
1 sv. 2 ozs. rūkytų lašinių
1 sv. 2 ozs. dešros
1 sv. 2 ozs. sūrio
1 sv. 2 ozs. degintos kavos
1 sv. ryžių
- Siuntinys Nr. 93—\$6.95**
5 sv. degintos kavos
5 sv. kiaulinių taukų
- Siuntinys Nr. 94**
A. 5½ sv. šokolado \$4.50
B. 8 sv. bičių med. \$4.80
C. 5 sv. kakavos \$3.40
D. 10 sv. džiov. slyv. \$3.60
E. 5½ sv. margar. \$3.50
- 1 sv. pieno miltelių**
2 sv. degintos kavos
4 ozs. arbatos
½ sv. šokolado
Siuntinys Nr. 74—\$4.70
1 sv. 2 ozs. rūkytų lašinių
1 sv. 2 ozs. nedeg. kavos
1 sv. 2 ozs. avižinių dribs.
1 sv. 2 ozs. cukraus
1 sv. 2 ozs. pilno rieb. sūr.
½ sv. šokolado
1 dėž. (400 g) margarino
1 sv. pieno miltelių
- Siuntinys Nr. 77—\$6.90**
2 sv. (be 2 ozs.) sviesto
2 sv. (be 2 ozs.) k. taukų
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado

Rimkos kaltinime pasaulis buvo padalintas į dvi dalis: mes ir jie. Kadangi aš galėjau priklausyti tik prie „jie“, aš turėjau ginti visus, o kartu ir save. Aš atsakiau:

— Kodėl tu manai, kad toliau pažiūra yra neteisinga? Argi tu gali tvirtinti, kad koks nors svajotojas ar teptotojas yra vertingesnis už darbuotoją ir pareigingą žmogų, iš kurio darbo visiems naudos yra?

Rimka net stabtelėjo iš nustebimo. Jis žiūrėjo į mane iš plėtos akis, o aš neišlaikiau sijuokiau.

— Na, aš taip ir maniau. Tu vis juokauji, — padarė jisai išvadą.

Buvo jau seniai sutemę. Aš pažvelgiau į žvaigždes danguje ir prisiminiau Rimkos žodžius: dieviška kibirkštis. Pasamoneje aš dariau kažkokį sugretinimą, tačiau mano palydovas mane išblaskė, pradėjęs naują šneką. Už poros minučių mes jau buvome prie mano namų. Aš pakviečiau Rimką užteiti, bet jis griežtai atsisakė.

— Aš einu pažiūrėti bilietų, o tu skaniai pavalgyk, tik negaišk.

Kaip buvo susitarta, po vakarienės aš nuėjau į kiną. Beveik pusiaukelėje pasitiko mane Rimka.

— Kad nors įdomi būtų filma, — pastebėjau aš. Kokia ten bebūtų — aš nesigailėsiu. Juk ne vienas aš nuobodžiausiu.

Aš tingėjau ką nors jam atsakyti ir beveik gailėjaisi neišsisukusi iš jo kompanijos.

Prie įėjimo į kiną mus pasveikino keletas bendrų pažįstamų. Atsakinėdamas Rimka buvo judrus ir rodė patenkintą miną.

„Gal didžiuojasi, kad ne vienas atėjo“, pagalvojau. Aš ne sistebėjau, nes buvau seniai paštebėjusi, kaip vyrai atgyja moterų draugijoje, kaip tarpusavy lenktyniauja. Man bū-

SPAUSDINAMAS LIETUVIŲ ARCHYVAS

Ivairiuose kraštuose gyvenantiems lietuviams pranešama, kad vėl tęsiasi „Lietuvių Archyvo“ spausdinimas.

„Lietuvių Archyvą“ įsteigė lietuviai laikraštininkai Lietuvoje 1941 metais. Jo Kaune ir Vilniuje pasirodžiusiuose keturiuose tomuose buvo aprašyta pirmoji bolševikų okupacija. Penktam tomui vokiečiai jau nebedavė leidimo.

Tremtyje spausdinti „Lietuvių Archyvą“ buvo neįmanoma.

Dabar „Lietuvių Archyvas“, Lietuvos Istorijos Metraštinis, apimantis bolševizmo, nacionalizmo ir tremties metus, spausdinamas Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Bus paskelbta dar nieku nespausdintos dokumentinės medžiagos.

„Lietuvių Archyvas“ tęsiniais bus spausdinamas mano gyvenamoje vietovėje einančia me lietuviškame laikraštyje „Dirvoje“. Adresas yra toks:

LIETUVIŲ ARCHYVAS
6820 Superior Avenue,
Cleveland 3, Ohio, USA.

Kad įvairiuose kraštuose gyvenant lietuviams galėtų pasirengti sekti „Lietuvių Archyvą“, prašau, jog su „Dirvos“ redakcija yra susitarta pradėti jį spausdinti nuo š. m. liepos mėn. 1 dienos t. y. „Dirvos“ 27 numerio.

Jonas Leonas,
„Liet. Archyvo“ redaktorius.

ANEKDOTAI

Žvirbliai pranašai.

Kai prasidėjo Antrasis Pasaulinis karas, tuojau daugelis susidomėjo, kas jį laimės?

Bet tuojau pasklido ir anekdotas:

— Ar negirdi, kaip visi žvirbliai ant dangių čirka: „churchill - churchill - churchill...“

(Kas pasakys naujesnį?).

SOTUS ALKANAM PADĖK
AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Prašykite maisto siuntinių sąrašo. Pristatymas trunka apie 18 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

C. 15 sv. grynų kiaulinių taukų \$ 5.40
D. 37 sv. grynų kiaulinių taukų \$ 8.85

Siuntinys Nr. 30
A. 5 sv. deg. kavos \$ 5.50
B. 5 sv. degintos kavos 5 skard. dėž. \$ 5.80

Siuntinys Nr. 42—\$6.95
2 sv. (be 2 ozs.) sviesto
2 sv. 3 ozs. rūkytų lašinių
2 sv. 3 ozs. kiaulienos taukų
1 sv. 2 ozs. šokolado
1 sv. 2 ozs. cukraus
1 sv. 2 ozs. degintos kavos

Siuntinys Nr. 63—\$9.95
2 sv. 3 ozs. rūkytų lašinių
2 sv. 3 ozs. piln. rieb. sūrio
2 sv. 3 ozs. cukraus
2 sv. 3 ozs. ryžių
2 sv. (be 3 ozs.) k. taukų
2 sv. (be 2 ozs.) margarin.
1 sv. kakavos
1 dėž. (400 gr.) grietinės

TR. 8112

Skaniai užkąsite, atsigersite gaivinančių gėrimų ir pasiklausysite plokštelių muzikos

LIETUVIŲ SVETAINEJE

pas BRONĖJĄ JAZOKĄ

7682 Edward St., Ville Lasalle

2450 ST. CATHERINE E. — — — MONTREAL

Viena minutė kelio nuo Lietuvių Klubo

MIKE GROCERY

SAV. MIKAS REINETAS TEL. CH. 0989

Alus. Didžiausias įvairių prekių pasirinkimas. Geriausia vieta siuntiniams paruošti siuntimui į Europą. Vietoje supakavimas ir pašto patarnavimas be atskiro atlyginimo.

LAROSE & LEFEBVRE

Nejudomas turtas.

Lietuviai atstovai A. ŽARNAUSKAS (A. J. Zarnon).

Sąžiningai patarnaujame lietuviams, perkant bei parduoant namus ir visų rūšių biznius.

Duodame išsimokėjimui su 1 ir 2 mortgage.

2057 St. James St. W., Montreal. Tel. WI 0227 (Dieną ir naktį)

Lietuviai laikrodininkai, turįs ilgąmetę praktiką.

ZUKAS ANTANAS

1064 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que. Tel. TR 5929, priima pataisymams įvairius laikrodžius. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Kainos žemesnės, kaip kitur. Už pataisymus garantuoja.

Kreiptis vakarais po 6.30 val.

MORINKIMES ANGLISKAI

LESLIE MACKINTOSH

Anglų kalbos mokytojas tarptautiniame YMCA skyriuje Montrealyje.

ŠEŠIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS MOKINIAMS.

Siųskite penkis dolerius registracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.

Rašykite:
Leslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294, Westmount, Quebec.

B.C. atėities Kanados provincija

Savo plotu 366.255 kvadratinė ml., deka milijonų žmonių turtu, kurių tik mažoji dalis tėra eksplotuojama (ypač tuo atsilikusios BC šiaurinės sritys), šiuo metu yra greičiausiai auganti Kanados provincija. Nuo II pasaulinio karo pradžios iki šios dienos BC gyventojų skaičius padaugėjo 40% (1941 mt. — 817.861, 1950 mt. — 1.114.000). Pramonės eksportų nuomone, gyventojų skaičius toli gražu nėra pakankamas provincijos pramonės augimui. Neskaitant medžio pramonės, kuriai tenka 42% provincijos produktyvinio dolerio, eilė kitų pramoninių savo įnašu prisideda prie provincijos bujimo, kurių pagrindinis, kaip žemes ūkis, žuvininkystė, kasyklos ir laivininkystė savo produkcijos aukšta kokybe visą laiką pelnytai užkariauja eksportinę Kanados rinką. Paskutiniu metu aptikti dideli plotai (60 ml. akrų!) skystojo aukso — alyvos, taip pat daug žada BC augimui. Nepaslapstis, kad ši Pacifiko krantuose Kanados provincija, gerbūvio sąlygomis yra toli pralenkusi kitas provincijas (aukščiausi užmokesčiai darbo jėgai, socialinis draudimas). Šios žiemos metu didokas nedirbančių skaičius (62.000) vis dėlto nėra aliarmuojantis šešėlis. Šio skaičiaus išaugimui daugiausia padarė BC augimui.

Iš antros pusės, žinant, kad BC darbo paklausa daugiausia sezoninio pobūdžio (8—10 mėn!), poros mėnesių nedarbas tėra normalus čia reiškinys. Dėl pasaulinės rinkos spragų (šaltojo karo išdava!) tiesioginiai daugiausia palietė laivininkystę. O kitos pramonės šakos — 1950 mt. rėmuose — nerodo regresio. Tačiau, realistinėmis akimis vertinant, ir šiais sunkesniais pokariniais metais, BC vis dėlto lieka progreso kelyje! V. L. Carter Bay, BC.

VANCOUVER, B. C. Yra tokių „geradarių“, kurie Vancouverio lietuviams nuolat siunčia komunistinius laikraščius — „Vilnį“ ir „Nacių Balsą“. Mes kantriai kentėme, bet pradėsimės skiebt, jei nesiliaus, tu fanatikų pavardes. Liaukitės su savo bestiališkais rašalais, „progresyvieji“.

HAMILTON, Ont. Šeštadienio lietuvių mokyklą turi jau 28 mokinius ir 3 mokytojus. Mokslas trunka nuo 9 iki 12 val. Daugumas mokinių rodo gerą pažangą. Deja, ne visi, ypač seniau atvykę lietuviai, tinkamai įvertina mokslo vertę, o juk ir Kanadoje mokslus ežė žmonės turi vis dėlto geresnį gyvenimą ir pastovesnį ham.

- Siuntinys Nr. 14—\$5.80**
1 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus
1 sv. marmelado
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gab. tualet. muilo
- Siuntinys Nr. 19—\$9.95**
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
4 sv. degintos kavos
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo
- Siuntinys Nr. 25**
E. 10 sv. grynų kiaulinių taukų \$ 4.25
- Siuntinys Nr. 1—\$6.90**
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. saliamų dešros
2 sv. (be 2 ozs.) ken. bek.
1 dėž. margarin. (400 g)
- Siuntinys Nr. 6**
A. 10 sv. cukraus—\$2.10
B. 20 sv. cukraus—\$3.20
- Siuntinys Nr. 7**
A. 10 sv. kv. miltų \$2.60
B. 20 sv. kv. miltų \$3.20
- Siuntinys Nr. 10—\$6.40**
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. degintos kavos
1 sv. šokolado

Vyriškų ir moteriškų rūbų siuvėjas

APOL. BERESNEVICIUS

persikėlė iš 2471 Messier St. į 4298 St. Lawrent Blvd. (tarp Rachel ir Mt. Royal).

LIETUVIS DAZYTOJAS

Dažau namus iš lauko ir vidaus.

Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai.

Kreiptis: nuo 6 val. vak., šeštadieniais ir sekmadieniais visą dieną.

5659 — 12 ave Rosemount Montreal, Tel. HO 7338.

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsušusius nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visoklausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaísome rūbus (išsirus), įsiuваме sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti Tremmore 1135 (galima pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:
J. Kriaučeliūnas
J. Matulaitis
A. Majauskas

(pytelėmis)	5 sv. kiaul. taukų	Nr. 9
¼ sv. arbatos (Lipton)	5 sv. kviet. miltų	
1 sv. džiov. vaisių	5 sv. cukraus	\$
2 sv. rūkytų lašinių	1 sv. razinkų	
1 sv. kiaul. taukų	1 sv. malt. pup. kavos	6.00
1 sv. ryžių	(skardinėje)	
5 sv. kviet. miltų	½ sv. arbatos (Lipton)	
5 sv. cukraus		
1 sv. razinkų	5 sv. kiaul. taukų	Nr. 10
1 sv. deg. pup. kavos	4 v. malt. pup. kavos	\$
½ sv. arbatos (Lipton)	(skardinėse po 1 sv.)	
1 sv. džiov. vaisių	2 sv. pien. šokolado	7.10
	(pytelėmis)	
3 sv. kiaul. taukų	10 sv. kiaul. taukų	Nr. 11
5 sv. kviet. miltų	4 sv. malt. pup. kavos	\$
5 sv. cukraus	(skardinėse po 1 sv.)	7.10
2 sv. deg. pup. kavos		
1 sv. razinkų	18 sv. kiaul. taukų	Nr. 12
1 sv. džiovintų vaisių		\$
		5.95

Pagal atskirą kainoraštį ruošiamo **INDIVIDUALIUS** maisto paketus.

Teiraukjtes dėl siuntų didesniais kiekiais

KITI SIUNTINIAI

Vaistai penicilinas ir kt. Pinigai į visus Europos kraštus.

Į Vakarų Vokietiją 100 DM — \$ 22.00.

REIKALAUKITE MŪSŲ KAINORASČIŲ
HONEST AID, REG'D
 456 West 63rd Street, Chicago 21, Ill. Telefonas Wentworth 6-4107.

Pavergtoje Lietuvoje

TAIP ŠEIMININKAUJAMA

1949. XI. 17 d. „Tiesoje“ rašoma, kad Utenos apskrityje Utenos, Užpalių ir kt. valsčių kolchozai jau pristigę galvijams pašaro. Galvijų farmų planas čia esąs išvystytas tik 55,3%, kiaulių — 30,5%, paukščių — 12,2%.

„Dar dabar kolūkiuose yra daug nenušienauto atolo, šakniavaisių lapų...“ — rašo ta pati „Tiesos“ lapkričio mėnesio viduryje. O kas bus iki gegužės mėnesio, jei jau lapkričio mėnesį nėra pašarų?

TRŪKSTA VADOVĖLIŲ

„Mano sūnus lanko Klaipėdos miesto I-os septynmetės mokyklos II klasę ir mokslo metų pradžioje — rugsėjo mėnesį — yra įmokėjęs pinigų per klases auklėtoją už vadovėlius. Tačiau jis, kaip ir daugelis kitų, ligšiol gavo tik vieną rusų kalbos vadovėlio kni-“

KANADOS MOKESČIAI

(Atkelta iš 2-ro pusl.)

d. Neduodama reikalingų arba papildomų informacijų arba nevedama knygų, laišku, sąskaitų, balansų arba kitų ministerio reikalaujamų dokumentų,

e. Už atsakymą suteikti paramą valdžios kontrolės valdininkui tikrinant verslovę,

f. Už trukdymą valdžios kontrolės valdininkui darant reviziją, ar tyrinėjimą pagal įstatymą ar mėginimas neleisti kontroliuoti verslovę.

Už mokesčių nuslėpimą ir vengimą mokėti teismas baudžia pinigine bauda nuo \$ 25.— iki 10.000.— atatinamai, kad su uždėta bauda neviršytų dvigubai mokesčių paslėptos ar norėtos paslėpti sumos. kartu gali būti baudžiama ir kalėjimu iki 2 metų, bet kartu su kitokiu būdu uždėta kalnimo bauda, negali būti ilgesnė 5 metų ir nemažesnė 2 mėnesių pagal nusikaltimus:

a. Jeigu buvo padaryti apgaulingi įmonės balansai, ar grąžinimui blankai arba kitos neteisėtingai suteiktos, reikalingos pagal įstatymą, informacijos.

b. Už knygų sunaikinimą, ištaisymą, sugadinimą, ar kitokiu būdu dokumentų ir sąskaitų pakreipimą, kad išvengtų mokesčių.

c. Už padarytus knygose ar dokumentuose klaidingus įrašus ar įrašų praleidimus.

d. Už tyčią vengimą ar norą jimą išvengti mokesčių atatinamo mokesčio pagal įstatymą.

e. Už padarytą sąmokslą su bet koku asmeniu nusižengimui aptarti pagal (a, b, c, d) punktus.

Ministerio ir teismo baudos už tą patį nusikaltimą nededama kartu, nebent ta bauda būtų numatyta ar uždėta prieš in formaciją ar prieš eigos davimą skundui už kaltės padarymą.

B. Vaičaitis.

PADĖKOS

ROUYN - NORANDOS LIETUVIAMS PADĖKOS LAISKAS

Gerieji nepažįstamieji lietuviai. Gavau nuo Jūs man reikiamus vaistus. Parašyta, kad pinigų pirkti tiems vaistams sudėjo lietuviai.

Negaliu aš Jums visiems asmeniškai padėkoti už Jūsų gerą širdį, už Jūsų supratimą, už tokią didelę pagalbą, kurią suteikiat man.

Trūksta man žodžių išreikšti tai padėką, kurią jaučia mano širdis. Gerieji lietuviai, gal būt neturite tiek ir supratimo, kiek man daug padėjote mano nelaimėje. Atsilyginti taip pat niekad gyvenime aš Jums negaliu, tai tik melsiuosi už Jums visus, kad Dievas atsilygintų už mane. Visiems lietuviams sakau širdingą lietuvišką aciu.

Su pagarba A. K.

P. S. Pavardė neskebiama, nes vaistų gavėja gyvena už geležinės uždangos.

tu, kaip „Nuajojo Žodžio“ ir aritmetikos vadovėlio dar vis negauna, nors jau ir baigiasi pirmas mokslo trimestras. Pri vačiai nusipirkti tų knygų mies to knygynuose neįmanoma, nes jie jų neturi ir tais vadovėliais pavienių pirkėjų neaprupina“ — skundžiasi „Tiesoje“ P. Ja saitis.

Ir veltui jo skundas: aritmetika juk buržuazinis mokslas ir tarybiniam žmogui nėra reikalingas — komunistų partija suskaičiuoja viską ir pašako, ką liaudis turi daryti. O rusų kalbą lietuvių vaikai turi mokytis, nes jos nemokėdami negalės suprasti rusiškųjų okupantų įsakymų. Tokia, anot progresyvių, didelė Lietuvos knygų leidyba.

SUBOLŠEVIKINA DONE-LAITĮ IR KUDIRKĄ.

Lietuvos TSR mokslo akademijos lietuvių literatūros institutui partija davė uždavinį subolševikinti rašytojus — Dr. Vincą Kudirką ir „Metų“ autorių kunigą K. Donelaitį.

Panašiu būdu aptariamoms priemonėms kitų Lietuvos nebolševikų rašytojų subolševikinimo reikalui.

SKAITYTOJŲ KONFERENCIJOS

Laisvame pasaulyje iki šiol buvo težinomos laikraščių bendradarbių ir redaktorių konferencijos, tačiau okupuotoje Lietuvoje yra ir kitokių. Peritą rudenį daugelyje vietų buvo varomai susirinkimus laikraščių skaitytojai, kuriems komunistų partijos atstovai duoda nurodymų, kaip reikia skaityti laikraščius... Po tokio susirinkimo visi dalyviai vieningai nutaria pasveikinti draugą Staliną.

„Lietmedis“ — garsi miško medžiagos firma šančiuose per laikraščius ieško „vadovaujančių darbuotojų ir vyresniųjų buhalterijų savistoviam darbui“, nes esantieji nemokšos bolševikai nesugeba su vesti metinio balanso.

Neperka knygų. — „Tiesos“ skundžiasi, kad Kauno knygų ir laikraščių pardavimo kioskai bei knygų platinimo staliukai labai sunkiai dirba. Gyventojai neperka bolševikiškų knygų.

Kerta miškus. Rudenį taip pat kaip ir kiekvienais metais, Lietuvos kolchozininkai priversti kirsti Lietuvos miškus.

NAUJI „MINISTRAI“

LTSR saugumo ministro neseniai paskirtas Kapralovas, švietimo ministras — Knyva Albertas. Jų pirmtakūnai iš savo postų nušalinti.

VIRŠILOS ŽMONA PATI SAVE ISPLAKĖ.

Panašiai yra ir okupuotoje Lietuvoje. Iki šiol buvęs neklaidingas komunistų partijos organas „Tiesa“, visą laiką mokęs kitus, pats emė ir suklydo. Na, ir pradėjo plakti pats save. Štai ką rašo 1949. XI. 22-Nr. 274:

„Tiesos“ redakcijos darbe su darbo žmonių, darbininkų — valstiečių korespondentų laisvais kais dar esama stambių trūkumų. „Tiesos“ redakcija nepakankamai kovoja už igyvendinimą VKP(b) CK nutarimo „Dėl trūkumų laikraščio „Sovietskaja Sibir“ redakcijos darbe su darbo žmonių laisvais“, o taip pat už igyvendinimą LKP(b) CK biuro nutarimo „Dėl darbininkų ir valstiečių korespondencijų respublikinio suvažiavimo rezultatų“. Redakcija silpnai vadoja redakcijos laisvų skyriui. Laikraščio redakcijoje kolegija nesutvarkė kaip reikiant darbo su laisvais. Nėra nuolatinės kontrolės laisvams. Redakcija nepakankamai kovoja... biurokratiškai žiūri į darbo žmonių laisvumą“ ir tt.

Straipsnio pabaigoje įspėjamas „Tiesos“ vyr. redaktorius drg. Zimanas, kad nurodyti trūkumai būtų pašalinti.

Taigi Zimanas įspėja Zimana, kad tokie dalykai nepasikartotų...

— Agr. L. Žukauskas parašė 124 psl. knygą „Avininkystė kolektyviniame ūkyje“.

— 350 Kauno universiteto studentų rinkimų į TSRS aukšč. tarybą proga turėjo nutraukti studijas — jie buvo išsiųsti agitatoriais į kaimus.

— Prie LTSR prekybos ministerijos Vilniuje veikia prekybos mokykla, kurios tikslas gaminti bolševikinius prekybininkus visai Lietuvai. Mokslo dalykai čia dėstomi rusų kalba.

PARDUODAMA

Užkandinė (light lunch), sodos baras, laikraščiai, knygos, žurnalai, rašomoji medžiaga, gerimai, hamburgeriai, hot dogs ir t. t.

Ilgametė nuomos sutartis. Pigu!

7661A Central St., Ville Lasalle.

Skaudi nelaimė

Spirit River, Alta. Gerb. mūsų tautietį Juozą Kulikauską gegužės mėn. 13 d. ištiko skaudi nelaimė. Tą dieną besidarbuodamas nuosavoj kviečių farmoj, jis pateko po lėkstinėmis akėčiomis, ir tos nelaimės pasėkoje jam buvo nulaužtas kairiosios kojos blauzdi-kaulis žemiau kelio sąnario. Sužalojimas labai sunkus. Gydo si Spirit River ligoninėje.

Juozas Kulikauskas Kanadon yra atvykęs prieš dvidešimt metų ir nuolat gyvena ma-žoj Spirit River lietuvių kolo-nijoje, nuosavoj farmoj, augin-damas kviečius. Pažymėtina, kad prieš keliolika metų Juozą Kulikauską taip pat buvo ištikusi skaudi nelaimė, tuomet jam buvo nulaužtas dešinėsios kojos blauzdi-kaulis. Kaip anksčiau, taip ir dabar nuo nelaimingų atsitikimų apsidraudęs nebuvo. Kadangi pastarasis vienintelis asmuo gyvena ir dirbo savo farmoj, o dabar yra sėjos metas, tai gali susidaryti daug bereikalingų išlaidų. Taip pat pažymėtina, kad Juo-zas Kulikauskas Kanadon yra atkviets viena tremtinių šeima, ramus žmogus ir darbus-tas farmeris. Linkime Gerb. mūsų tautiečiui greit pasveik-ti.

Stasys Masiulis.

SU TOMU SABALIAUSKU ATISISVEIKINANT

Pracitą kartą teko rašyti, kad Londono lietuvių kolonija gausėja. Šį kartą su širdgėla tenka pranešti, kad š. m. gegu-žės mėn. 27 d. 1 val. naktį am-žinai su mumis atsiskyrė vie-nas tyliausių ir pavyzdgingiausių kolonijos narių Tomas Sa-baliauskas.

Vėlionis buvo kilęs iš Vir-baliaus, visai dar pajėgus — tik 57 metų amžiaus. Paliko našlę žmoną ir du suaugusius sūnus bei dukteris. Kanadon su šeima yra atvykęs beveik prieš pusantų metų.

Laimingai perėjęs visas pa-skutiniojo karo audras, T. Sa-baliauskas tragišką mirtį rado darbovietėje — St. Joseph ligo-ninėje. Nelaimingai nukrito

nuo laiptų, skaudžiai sukūlė galvą ir po keliolikos valandų atsiskyrė su šiuo pasauliu.

Gegužės mėn. 30 diena — T. Sabaliausko paskutinė žemiš-ka kelionė į St. Peter parapi-jos kapines.

Staigi ir netikėta T. Sa-baliausko mirtis giliai sujaudino ne tik jo šeimą, bet visą lietu-višką koloniją. Dar tik prieš kelias dienas teko su juo kal-bėtis. Nors ir laisvoje Kanado-je gyvendamas, niekad neiš-leido iš minties pavergtos Tė-vynės. Taigi ir paskutinį ka- tą kalbėjo apie gimtosios žė-mės šauksmą ir begalinį ilgėsi-jai.

Išauštančio prisikelsiančios Tėvynės ryto T. Sabaliauskas nesulaukė. Tebūnie jam nors lengva svetimoji žemė.

L. E-tas.

PIKNIKAS — GEGUŽINĖ.

Tillsonburg, Ont. Atidary-damas vasarinį sezoną, Tillson-burgo ūkininkų klubas birželio 4 d., 2 val. p. p. rengia pikni-ką, kuris įvyks pp. Mikėnų ūkyje, geroje aikštelėje, pušų pavėsyje ir prie geros muzikos — galėsit linksmai pasišokti. Gera proga susitikti su ūkinin-kais, kurie domisi darbais prie taboko, nes sodinimas tik pra-sideda. Kelias į pikniką: važiuo-ti iki Tillsonburgo, o paskui sukiti į plentą Nr. 19, 3 mylios iki pikniko vietos.

Rengėjai.

PAIEŠKOJIMAI

— Veliuoniški Jasinskai Henrikai, kuris atvažiavai iš Švedijos ūkio darbų į Kana-dą, atsilepk, paieško tavo bu-vęs kaimynas J. Rimkus, 6846 Beauhen St., Montreal, P. Q.

GEGUŽINĖ WELLANDE

Welland, Ont. K. L. B-nės Wellando Apylinkės Laikina-sis Komitetas buželio 11 d. 12 val. p. p. (sekmadienį) Vinco Biliūno (buv. Mrs. Ašmins-kas) farmoje R. R. 1, 5 mylios į rytus nuo Wellando, ruošia pirmą šiais metais gegužinę.

Šokiams grieš puiki lietuviš-ka muzika, kur įvairūs žaidi-mai (kaip višvės traukimas ir pan.) turtingas bufetas, kieti ir minkšti gerimai.

Wellando ir apylinkės lietu-vius maloniai kviečiame šią sekmadienio popietę praleisti jaukioje lietuviškoje nuotaiko-je ir pavasario gamtoje.

KLB — LAOK.

Išnuomojamas dvigubas KAMBARYS

1058 Riverview Ave., Verdun, 2 asmenims, pageidaujama mergaitėms.

BALTICKA

Lietuvis batsiuvis.

Pataisymai ir užsakymai. 5355 Verdun Ave., VERDUN Tel. YO 0669.

ATEITIS BE RŪPESČŲ.

ŠEIMA APRŪPINTA.

Geriausia proga apsirūpinti ateitimi ir išvengti gydy-mosi išlaidų jeigu laiku apsiūrausi,

„THE MACCABEES INS.CO.“

kuri jau 72 metus sąžiningai patarnauja ir draudžia nuo nelaimingų atsitikimų, ligos atveju ir specialiai mažamečius vaikus.

Informacijas teikia ir apdraudimą atlieka naujai pa-skirtas atstovas:

JONAS BERŽINSKAS,

88 Annette St., Toronto, Ont., telef. LY 2816.

P. S. Draudimas atliekamas ir provincijoje gyvenan-tiems (šeštadieniais ir sekmadieniais).

Mesine ir maisto produktai

SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS

1918 FRONTENAC, MONTREAL

TEL. FA 0209

PHARMACIE MONTREAL

Turite giminį ar draugą

kencia ciau nuo ligu

jusu gimtojoj saly?

PALENGVINKITE JŲ KANČIAS PASIŪSDAMI JIEMS VAISTŲ IR MEDICINIS-

KŲ REIKMENŲ.

ATSILANKYKITE PAS MUS ASMENISKAI ARBA RAŠYKITE MUMS SAVO GIMTĄJĄ KALBĄ. KREIPKITES PAS MISS MARIA MICHAILOW, BAIGU-SIĄ FARMACIJOS MOKSLĄ BEIRUTE, J.A. VALSTYBĖSE. JI YRA SPECIA-LIAI PASKIRTA JUMS ASMENISKAI PATARNAUTI JOSŲ GIMTĄJĄ KALBĄ.

MES TURIME PILNUS RINKINIUS AUKSTESNES KOKYBES EUROPIETISKŲ GAMINIŲ, TAIF PAT STREPTOMYCINO, PENICILLINO IR ĮVAIRIŲ SERUMŲ

RECEPTAI MŪSŲ SPECIALI YBĖ

MONTREAL PHARMACIE

916 ST. CATHERINE EAST, MONTREAL, P. Q.

Savininkas — vaistininkas C. E. DUQUETTE.

DIDŽIAUSIA PASAULYJE VAISTŲ KRAUTUVE

HA. 7251

DIENĄ IR NAKTĮ

HA. 7251

Lietuviška moteru kirpykla

Daro šukavimą, pusmetinius ir trumpalaikius fri-zavimus, dažymą ir kt.

Sav. BIRUTĖ DODONAITE (B. M. Dodon)

2521 Centre St., Montreal. Tel. FI 0208

LIETUVISKA VALYKLA

Valome, prosijame, dažome ir sutaisome vyriškus ir mo-teriškus rūbus. Be to, prosijame vietoj laukiant.

Paimame iš namų ir pristatome atgal.

Darbas atliekamas sąžiningai ir tvarkingai.

5945 Park Ave — Montreal, Tel. GR 9719.

JOE HAVER Radio Tarnyba

Taisomi visų rūšių aparatai.

TELEFONAS RAndolph 4708.

63 ST. CLAIR AVE. EAST. TORONTO.

LIETUVISKA BALDU KRAUTUVE IR DIRBTUVE.

PARDUODAME GATAVUS, PRIIMAME UŽSAKYMUS IR PATAISYMS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO 899 BLOOR. ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438. SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS LAIKINASIS ORGANIZACINIS KOMITETAS,

pasiryžęs suburti visus lietuvius į vieną didelę ir galingą organizaciją,

BIRŽELIO 3 DIENĄ, 7 VAL. 30 MIN. VAKARO, ŠEŠTADIENĮ, GRAŽIOJE SALEJE — 2721 JOLICOEUR ST., VILLE EMARD, RUOŠIA

pirmąjį susipažinimo ir paskutini šio sezono saleje KONCERTA IR ŠOKIŲ VAKARA

Dalyvaus operos solistė E. KARDELIENĖ
Balsų duetas R. ir B. IVAŠKEVIČIŲTĖS
Solistė B. ŽAGANAVIČIŲTĖ

Pianistas K. SMILGEVICIUS
Dramos artistas J. AKSTINAS
Oktetas, vedamas muziko A. P. IEŠINOS.

PROGRAMOJE: ARIJOS, DAINOS, SOLO MUZIKA, LABAI LINKSMI PAŠNEKE SIAI.

ŠOKIAMS GROS BROLIŲ LAPINŲ ORKESTRAS.

BUS ALUS, (leidimas gautas) VAISVANDENIŲ IR DAUG LINKSMOS GEROS NUOTAIKOS.

LIETUVOS GENOCIDO DIENŲ MINĖJIMAS MONTREALY

Kaip ir pernai, iemet baisyti jų dienų Pabaltijo valstybėse minėjimas taip pat bus minimas susitarus su Latviais ir Estais.

Tam reikalui jau sudarytas bendras šių trijų tautų komitetas, kuris stropiai ruošiasi tas dienas minėti.

Minėjimą ruošia Kanados Lietuvių Bendruomenės Montrealio „Apylinkės Laikinasis Organizacinis Komitetas“.

Plačiau apie minėjimą bus paskelbta sąkančiame „NL“ numeryje.

VAIDINIMAS DLK VYTAU OT KLUBE

Birželio 17 d. St. Barausko režisuojama Montrealio scenos mėgėjų grupė suvaidina dramą „Knygnešio dukterė“, p. Sabalienės dekoracijų aplinkoje. Vaidino: sulenkėjusį dvirinką K. Striaupys, jo dukterį studentę Danutę, — Aldona Klkaitė, sulenkė usi studn tą Dainorą, vėliau Lietuvos kariuomenės leitenantą — A. Paulauskas, knygnešio dukterį Viktorę — Marytė Stankaitytė, šeimininkę — Milda Pauzė, naitę, puskarūnų — J. Picėaitis ir karūnų J. Juškevičius.

Veikalas vaizduoja Pirmojo karo išdavų fone vykstantį Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą, peonių pasirošimus sukilti ir vykusias tuomet politinio bei tautinio apspėdimo kovas. Veikalas naturalistinis, su pretenzijomis ir drama, tačiau labai primityvus. Sunku ką iš jo rimtesnio padaryti. Bet ir režisierius ir vaidintojai, gerai susirepetavę ir įdėję nemaža darbo, atsiekę jiems vertų vaisių. Publika buvo patenkinta ir vaidintojams gerai pojo.

AKTORIAI PRAŠO TALKOS

Pirmojo Liet. Dramos Teatro pastatymo Montrealy darbai įpusėti. Beliko techniškai dalykai, kuriems aktoriai stokoja jėgų ir patyrimo.

Teatrą mlinti visuomenė prašoma pagelbėti, jam įsikūnyti. Reikalingos nepainiamos dekoracijų gaminimo darbai vyriškos rankos, reikalinga siuvėjų, bat siuvio naginga parama.

Mlonūs bendradarbiai kviečiami susisiekti su „Nepr. Lietuvos“ redakcija.

Už pagalbą teatras iš anksto Jums nuoširdžiai dėkoja!

VILKIUKŲ DĖMESIUI

Birželio 11 d. 3 val. p. p. įvyks vilkiukų sueiga — iškylla. Susitikimo vieta Bleury ir Pine Ave kampas.

Sueiga baigsis 8 val. vakaro. Norintieji įstoti į vilkiukų eiles, taip pat gali atvykti. Vadovas.

PLIAS VISUOTINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS,

gegužės m. 5 d. Toronte, pasiūlyta kadencijai ir senajai valdybai atsistatydinus, išrinkti naują valdybą, kuri pareivald. narys.

gomis pasiskirtė taip: Dipl. Inž. J. Sližys — pirm., J. Dragaišius — vicap., A. Šalkauskis — sekret., L. Stankus — vald. narys, S. Kryževičius —

34 TAUTŲ PRAMONĖS IR PREKYBOS PARODA

Paskutinį pirmadienį Toronto buvo atidaryta 3-čioji Kanados tarptautinė prekybos ir pramonės paroda, didžiausioji tos rūšies pasaulyje. Suvien-

toji Karalija viena išleido du su puse milijono dolerių savo paviliono įrengimui, kuris sudaro 45% visų užsienio firmų. 250 tarnautojų demonstruoja jos industrijos gaminius bei naujoviškus įrankius.

Gerai atstovaujama yra Kanados tekstilės pramonė. 70 firmų bendrume skyrė laisvą laisvą parodai geriausius vilnos, medvilnės, šilko, „rayon“ o“, „nylon“ o“ išdirbinius.

34 tautų parodoje pirmą kartą dalyvauja Vokietija ir Ispanija. Pirmoji išstatė chemikalų ir įrankių bei tekstilės išdirbinių. Ispanija parodo sidabro bei odos išdirbinių, vy no, saldinių ir džiovintų vaisių.

Iš už geležinės uždangos valstybių Čekoslovakija yra iš staciūsi foto aparatų, mašinų, keramikos bei tekstilės išdirbinių. Jugoslavija parodo savo ūkininkų medžio išdirbinių. Atstovaujama taip pat yra Lenkija.

Iš Europos kraštų margiausias paviljonas yra Italijos. Gal pats įdomiausias parodos eksponatas yra „ultrasonic“ skalbimo mašina, pagaminta Australijoje. Ji skalbia garso bangų pagalba. Muilas nėra reikalingas; išskalbia 14 svarų baltinių per 15 minučių. Didžiausio susidomėjimo ta mašina rodo muilo fabrikantai! Australijos pramonė pagaminė ir „seorafon“, kurio pagalba visi bandymai pasiklausyti kaimynų telefono pasikalbėjimų paverčiami niekais.

Prancūzija ir šiais metais vyrauja madų srityje. Paroda tęsiasi 11 dienų. Plačiau publikai ji atidaryta gegužės 31 d., birželio 3 ir 7 dienomis. Kitomis dienomis įsileidžiami tik spaudos atstovai ir prekybininkai, kurių į Torontą yra suvažinę ar rezervavę sau vietas per 40.000 iš viso pasaulio šalių.

Einant iš pastato į pastatą per visų rasių įvairiausiomis kalbomis šnekančių svečių minias kyla klausimas, ar dar tolį tie laikai, kada Lietuva dalyvaus šioje Kanados tarptautinėje prekybos ir pramonės parodoje? Jonas Juškaitis.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO KONCERTAS,

birželio 3 dieną, 8 valandą vakaro punktučiai, Eaton Auditorijoje, College - Young gatvių kampe. Bilietai gaunami Eaton Auditorijos kasoje, Dr. Kaškelio ir pp. Grgaičių valgyklose, Dundas gt.

Sekančią dieną, birželio 4 d., sekmadienį, Čiurlioniečiai koncertuos Hamiltone. Montreali ansamblis galėsįs apžvelgti tikrai apie rudenį ar žiemą pradžioje.

LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS

kancertas - vakaras birželio 2 dieną įvyks Toronto universiteto Newman Club'o patalpoje, 89 St. George St., sąsąryje su „finis semestri“.

Pradžią 8 val. vakaro. Įėjimas 75 centai.

Dėl staigios ir netikėtos A. A. ANTANO DVARIO-NO mirties, reiškiau nuoširdžią užuojautą jo šeimai Petras Kovelis.

ŠI SEKMADIENI, BIRŽELIO MĖN. 3 DIENĄ, 4 VAL. PO PIETŲ

VASAROS SEZONO ATIDARYMAS

Visi Montrealio ir apylinkių lietuviai maloniai prašomi atsilankyti į šį šaunų pobūvį ir tuo pačiu paremti visų mūsų bendras pastangas ir gražius užsimojimus. Visi, kas nuoširdžiai rūpinasi Kanados Lietuvių Bendruomenės ateitimi ir gražių daugumos Kanados lietuvų sugyvenimu ir bendrą patriotiniu darbu, visi jausis pareigą atsilankyti šiame koncerte - baliuje ir prisidėti

ŠOKIAMS PARUOSTA APSKRITA AIKŠTELĖ.

Veiks nuolatinis bufetas.

Dabar tas didžiulis sodas žydi ir kvėpia — todėl piknikų atidarymas bus po žydinčiomis obelimis. Jeigu neis.

VYKTI į piknikus geriausia tokiu būdu: autobusu ligi Ville Lasalle, geriausia ligi Edvard ir 6-tos Ave kampo, kur yra p. Jazoko svetainė (buv. p. Matulio). Čia stoja autobusas, kuris veža ligi piknikų vietos. Autobusas kaip tik tai sustoja prie tos farmos, kurios sodne bus piknikai. Už farmos sukli dešinį takelį į sodą. Ten pat, už pirmosios farmos (už Golfo lauko) į piknikų vietą veda ir kelias, kuriuo galės užvažiuoti ir automobiliai ir mašinas pasistatyti medžių pavėsyje.

Nė, kas norės pasivaikščioti, gali iš Ville Lasalle eiti ir pėsčias šv. Lauryno paupiu, ir tas kelias trunka 10 — 15 minučių. Bet pirmą kartą vykstant patartina vykti autobusu.

Visi montrealiečiai maloniai kviečiami dalyvauti gegužinių piknikų atidaryme.

DĖL DARBININKŲ VERBA VIMO Į ALIASKĄ

Daugelis tautiečių tuo domisi. Ligšiol, deja, nieko gero dar nepasisekė sužinoti. Buvo užklausta Sault-St-Marie, Ont. apie kurią buvo rašoma, kad ten buvę verbuoti darbininkai, darbo įstaiga, bet ši atsakė, kad darbininkus į Aliaską verbuoja Michigan darbo įstaiga, bet JAV ligšiol dėl to nėra darbių Sault - St - Marie jokių žygių.

„NL“ bendradarbis, nuodugniau ištyręs reikalą, dabar praneša:

„Pasirodo, kad mūsų mieste darbininkus į Aliaską tikrai rinka, bet paimita tik nedidelis skaičius ir pirmoje eilėje buvo imami USA piliečiai, paskui kanadiečiai, kuriems firma išrūpinsianti iš valdžios išvykti vieniems metams leidmus. Bet nepaimitas nė vienas DP. Dėl ko taip yra, man Darbo įstaiga nepaaiškino ir ar į kitas vietas Kanadoje vyks nepasakė“.

DĖMESIO MONTREALIO LIETUVIAMS

Š. m. birželio mėn. 6 d. antadienį, 8 val. vakaro Skaučių būkle, 3693 Park Ave, šaukia ma Montrealio lietuvių surašijimo rajonų vadovų posėdis. Posėdis labai svarbus, todėl visi žemiau išvardinti asmenys prašomi būtinai dalyvauti. Ne galintieji patys dalyvauti, prisunčia savo vietoj kitą asmenį: Mykolas Juodviršis, Kostas Toliušis, Stepas Kęsgaila, Volodkaitė, Povilas Kvietkauskas, Zigmąs Lapinas, Eugenija Lukoševičiūtė, Hilda Freidankaitė, Ivaškevičius, Justas Kibirkštis, Juozas Navikėnas, Irena Kemežytė, Elena Gaputyte, Juozas Skučas, Petras

Lukoševičius. Montreapio Ap. L. Org. K-tas.

LANKĖSI „NL“ REDAKCIJOJE

Šiomis dienomis „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcija lankė iš JAV svečiai — skaitytojai: iš Gardner, Mass., p. Simonas Mačionis su žmona Ona, dukra Elena ir žentis p. Jonu Sargautu; iš Čikagos lankėsi agronomijos Dr. Aleksas Šeštokas. Visi jie viešėjo Montrealy pas savo gimines ir aplankė pažįstamus.

LANKĖSI MONTREALY

iš JAV agronomas p. Matulio nis su dukrelėmis ir savo kaimynais ir net aplankė DLK Vytauto klube „Knygnešio dukters“ vaidinimą.

SLA 123 KUOPOS SUSIRINKIMAS

įvyko gegužės 28 dieną. Ap-svarstyti einamieji klausimai ir priimti nauji nariai. Besidomintiems Susivienijimo Lietuvių Amerikoje sveikatos ir gyvybės draudimo reikalu, pranešama, kad vėjus baigiasi birželio 30 dieną. Kas vėjus metu istos, tas nemoka stojamojo mokesčio. Interesuoti gali kreiptis trečdieniais į „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją, kurioje vakarais budi vienas SLA narys — vajininkas.

DAILĖS STUDIJA

Birželio 1 d. pp. Tamošaičių vedamoji Dailės Studija iš St. Catharine E. persikėlė į naujas YMCA patalpas — 5550 Park Ave.

MŪSŲ KREPŠININKAI SPORTUOJA

2145 Hotel de Ville, kampas

Montrealio „Vaivos“ Vyr. Skaučių D-vės Skautės nuoširdžiai kviečia Montrealio visuomenę skaitlingai dalyvauti

Draugovės vėliavos pašventinimo ir iteikimo iškilmėse

Birželio 4 d. 11 val. vėliavos pašventinimas lietuvių bažnyčioje, 5 val. po pietų vėliavos iteikimas Draugovei ir linksmas pobūvis, grojant Broliams Lapinams. Vėliavos iteikimo iškilmės ir pobūvis įvyks 325 Demontigny St. E., (prie St. Denis). Įėjimas nemokamas.

Kažkas paslaptį bręsta Montrealy.

Ramiam ir provinciališkai taikingame Verduno priemiesty, kur niekas ir niekad nedrumsčia vakaro tylos, kur tik pavasaris, nesikaitydamas su priemonėmis, veržiasi į visuotinę snūdumą, sprogdindamas kaštų pumpurus ir švelnias alyvas, — jau kuris metas neramu.

Vėlybysis praeivis ne kartą plakančia širdimi perbėga į kitą gatvės pusę, stabtelė, pasišnabžda su kitu ir — skuba toliau nuo bėdos: iš seniau tokio padoraus namo lango, kur glaudžiasi taikūs ir kultūringi ateiviai, dabar kas vakaras sklinda baisus triukšmas, šauksmai, barniai, smaigiamųjų klyksmas, o protarpiais — keista! — karšti meilės žodžiai... Kas ten dedasi — kas vakarą, vis tuo pat metu, negirdėta kalba?

Susidomėjimas auga į susirūpinimą, į baimę, į siaubą — ir nors triukšmadariai kasnakt staigiai nučiušiuo visai korektišku laiku — kažkieno nervai neišlaiko. Šaukiasi pagalbos!

Ir, štai, vieną vakarą prie apgailėtina savo reputaciją sugriovusio buto durų sustoja mašina, ir keli uniformuoti vyrai įsakmiai pasibeldžia į pri-

Treniruotė bus nuo 9 val. iki 10 val. vakaro, penktadienį. Ši penktadienį, birželio 2 d. 9 val. vakaro punktučiai įvyks krepšinio rungtynės tarp I ir II komandų. Tautiečiai prašomi į rungtynes atsilankyti.

PRIMA DARBININKUS

Pasistačiusi naujus rūmus ir išplėtusi gamybą, National Breweries, Ltd., 990 Notre Dame West, Montreal, priima naujus darbininkus. Gal kam ir iš lietuvių patarnautų laimė.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS

vienam asmeniui 5155 Bourbonniere Ave., Apt. 6, Rosemount. Arti tramvajaus ir autobuso linijų.